

V Bruseli 25. 10. 2024
COM(2024) 493 final

SPRÁVA KOMISIE

VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2023

**O UPLATŇOVANÍ ZÁSAD SUBSIDIARITY A PROPORCIONALITY A O
VZŤAHOCH S NÁRODNÝMI PARLAMENTMI**

VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2023

O UPLATŇOVANÍ ZÁSAD SUBSIDIARITY A PROPORCIONALITY A O VZŤAHOCH S NÁRODNÝMI PARLAMENTMI

1. Úvod

Toto je 31. správa o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality, ktorá bola predložená na základe článku 9 protokolu o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality (ďalej len „protokol č. 2“) k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie. Od roku 2018 sa správa takisto vzťahuje na vzťahy Komisie s národnými parlamentmi, ktoré zohrávajú kľúčovú úlohu pri uplatňovaní týchto zásad.

V roku 2023 sa zvýšila účasť národných parlamentov na politickom dialógu s Komisiou, a to celkovo 402 stanoviskami (o viac ako 10 % viac ako v roku 2022). V tomto roku bolo zaznamenaných aj niekoľko pozoruhodných inovácií, pokiaľ ide o spôsob, akým národné parlamenty vyjadrili široký rad svojich pozícií na úrovni EÚ. Tým sa preukázala flexibilita, ktorú ponúka politický dialóg s Komisiou. Niektoré komory uskutočnili aj vnútorné reformy s cieľom zlepšiť svoju schopnosť vyjadriť sa na úrovni EÚ.

Rok 2023 bol posledným celým rokom funkčného obdobia Komisie a rokom, v ktorom sa zamerala na plnenie svojich záväzkov z politických usmernení na rok 2019 pred voľbami do Európskeho parlamentu v roku 2024. Národné parlamenty sa preto aj naďalej tematicky zameriavali na hlavné priority Komisie, pričom osobitnú pozornosť venovali Európskej zelenej dohode, novému impulzu pre európsku demokraciu a podpore európskeho spôsobu života.

Náročný geopolitický a hospodársky kontext, najmä pokračujúca ruská útočná vojna voči Ukrajine a prebiehajúca kríza na Blízkom východe a ich vplyv sa takisto výrazne prejavili vo výmenách názorov, a to aj na medziparlamentných schôdzach, ako je konferencia COSAC¹. Okrem toho, že Komisia v rámci svojho programu lepšej právnej regulácie venuje plnú pozornosť tomu, ako sa v jej návrhoch zohľadňujú zásady subsidiarity a proporcionality, v roku 2023 sa viac zamerala na zjednodušenie pravidiel a zníženie byrokracie pre občanov a podniky.

2. UPLATŇOVANIE ZÁSAD SUBSIDIARITY A PROPORCIONALITY INŠTITÚCIAMI

2.1. KOMISIA

Vykonávanie záväzkov týkajúcich sa lepšej právnej regulácie a dolad'ovanie súboru nástrojov

Komplexný systém Komisie pre lepšiu právnu reguláciu, ktorý Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj zaraďuje na najvyššiu úroveň², vychádza z usmernení a súboru nástrojov prijatých v roku 2021³ v nadväznosti na oznámenie o lepšej právnej regulácii z roku 2021⁴. Komisia odvtedy pripojila tabuľku posudzovania subsidiarity ku všetkým politicky citlivým a dôležitým návrhom, ku ktorým je priložené posúdenie vplyvu. V júli 2023 Komisia ďalej aktualizovala niekoľko prvkov svojho súboru nástrojov⁵. Patrí medzi ne zavedenie novej kontroly

¹ Konferencia parlamentných výborov pre záležitosti Únie z parlamentov Európskej únie (COSAC).

² [Výhľad regulačnej politiky OECD na rok 2021 | en | OECD](#)

³ [Lepšia právna regulácia: usmernenia a súbor nástrojov \(europa.eu\)](#)

⁴ COM(2021) 219 final.

⁵ Išlo o tieto zmeny: nástroj č. 3 (Úloha výboru pre kontrolu regulácie) – premietli sa zmeny v zložení výboru; nástroj č. 11 (Formát správy o posúdení vplyvu) – zmena sa týkala spôsobu, akým sa prezentujú informácie týkajúce sa zásady rovnováhy záťaže a zavedenie „dodatku – kontrola konkurencieschopnosti“. Pozri [Súbor nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu – júl 2023 – FINAL.pdf \(europa.eu\)](#).

konkurencieschopnosti ako povinnej prílohy k jej posúdeniam vplyvu, ako bolo oznámené v oznámeniach Komisie o dlhodobej konkurencieschopnosti EÚ a o pomoci pre malé a stredné podniky (balík pomoci pre malé a stredné podniky)⁶. Podobne ako v roku 2022 Komisia dosiahla pozitívny výsledok pri uplatňovaní svojej zásady rovnováhy záťaže, ktorá sa uplatňuje ako akási „nákladová brzda“ na nové návrhy, a prijala opatrenia na zníženie záťaže vyplývajúcej z požiadaviek na podávanie správ o 25 %⁷ bez toho, aby boli ohrozené súvisiace politické ciele.

Komisia naďalej systematicky uplatňovala zásady subsidiarity a proporcionality na svoje legislatívne návrhy a zvýšený dôraz kládla na posúdenie územného vplyvu a overovanie vplyvov na vidiecke oblasti⁸, ktoré posilnila, resp. zaviedla v roku 2022. Všetky posúdenia vplyvu vydané v roku 2023 na základe toho obsahovali komplexnejší proces preverovania s cieľom identifikovať významné asymetrické účinky legislatívnych návrhov Komisie, ktoré sa týkajú konkrétnych území EÚ (napr. cezhraničných, vidieckych, ostrovných, horských, okrajových a riedko osídlených oblastí). Touto metodikou preverovania prostredníctvom postupu, ktorý sa skladá z troch krokov⁹, sa určia disproporčné územné následky, pre ktoré by mohlo byť vhodné vykonať posúdenie teritoriálneho vplyvu.

Príspevok k zjednodušeniu a zníženiu záťaže prostredníctvom platformy Fit for Future

Platforma Fit for Future¹⁰ – skupina odborníkov na vysokej úrovni, ktorá pomáha Komisii zjednodušiť právne predpisy EÚ a znížiť súvisiacu zbytočnú regulačnú záťaž – prijala v roku 2023 osem stanovísk¹¹. Tie sa týkali širokého spektra tém: verejného obstarávania, profesijnej mobility, programu Digitálna Európa, fungovania nariadenia o európskej štandardizácii, všeobecného nariadenia o ochrane údajov a troch prierezových tém, ktoré boli zamerané na nadčasový regulačný rámec, uplatňovanie „testu MSP“ (pri ktorom sa posudzuje vplyv návrhov na malé a stredné podniky) a subjekty sociálneho hospodárstva. V mnohých zo stanovísk boli predložené

---

⁶ COM(2023) 168 final a COM(2023) 535 final.

⁷ V nadchádzajúcom ročnom prieskume zaťaženia za rok 2023 sa predstaví prehľad rôznych oblastí práce na zníženie byrokracie. Sprístupní sa na stránke [Ročný prieskum zaťaženia – Európska komisia \(europa.eu\)](#).

⁸ Overovanie vplyvov na vidiecke oblasti je preskúvanie politík z hľadiska vidieka [pozri oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 30. júna 2021 s názvom *Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ – smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040*, COM(2021) 345 final]. Overovanie vplyvov na vidiecke oblasti teda zahŕňa zohľadňovanie aktuálnych a potenciálnych, ako aj priamych a nepriamych vplyvov na vidiecke pracovné miesta a perspektívy rastu a rozvoja, dobrých sociálnych podmienok a environmentálnej kvality vidieckych oblastí a komunít. Ak sa očakáva, že zásah EÚ bude mať na tieto oblasti a komunity významné nepriaznivé účinky, môže byť potrebné schému a vykonávanie zásahov EÚ upraviť tak, aby sa zohľadňoval ich konkrétny kontext.

⁹ Komisia skúma potenciál územných vplyvov na konkrétne typy regiónov/oblastí pomocou výskumných otázok (nástroj č. 18: Identifikácia vplyvov). V prípade potreby sa vykoná online kontrola potreby posúdenia územného vplyvu (nástroj č. 34: Územné vplyvy) s cieľom posúdiť, či je vhodné vykonať posúdenie územného vplyvu. Keď sa potenciálne územné vplyvy považujú za významné, posúdenie územného vplyvu poskytuje hlboký pohľad na pravdepodobné vzorce vplyvov v celej EÚ, pomáha identifikovať, čo ich poháňa, a zistiť, aké sú potenciálne príležitosti na úpravu, aby sa zabezpečilo, že rozloženie vplyvu politiky bude rovnomernejšie. Pozri [Súbor nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu – júl 2023 – FINAL.pdf \(europa.eu\)](#).

¹⁰ Platforma Fit for Future využíva odborné znalosti a skúsenosti národných, regionálnych a miestnych úrovní riadenia a zainteresovaných strán. Zahŕňa dve skupiny: skupinu vládnych inštitúcií (zástupcovia z národných, regionálnych a miestnych orgánov zo všetkých členských štátov EÚ a z Európskeho výboru regiónov) a skupinu zainteresovaných strán (odborníci v oblasti lepšej regulácie, ktorí zastupujú podniky a mimovládne organizácie, plus Európsky hospodársky a sociálny výbor). Pozri https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f_sk.

¹¹ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f/adopted-opinions_sk#adopted-opinions--2023

nápady na zjednodušenie a zníženie záťaže, ktoré by mohli viesť k zlepšeniam na miestnej a regionálnej úrovni a uľahčiť dodržiavanie určitých pravidiel¹².

Sieť Európskeho výboru regiónov RegHub¹³ prispela k práci platformy Fit for Future niekoľkými svojimi stanoviskami. Sieť RegHub napríklad uskutočnila konzultácie o programe Digitálna Európa a o verejnom obstarávaní. Získaná spätná väzba a skúsenosti zlepšili pochopenie problémov, s ktorými sa miestne a regionálne komunity stretávajú pri vykonávaní politík a právnych predpisov EÚ v praxi. Sieť RegHub takisto prispela k ročnému pracovnému programu platformy na rok 2024 tým, že navrhla témy osobitného záujmu na miestnej a regionálnej úrovni, ako napríklad Európsky sociálny fond+ a Európsky fond regionálneho rozvoja.

Posúdenia vplyvu

Komisia analyzuje dodržiavanie zásad subsidiarity a proporcionality vo všetkých posúdeniach vplyvu vypracovaných v rámci politických a legislatívnych návrhov. Tieto posúdenia podliehajú nezávislej kontrole kvality zo strany výboru pre kontrolu regulácie¹⁴, ktorý v roku 2023 skontroloval 50 posúdení vplyvu. Vo svojej výročnej správe za rok 2023¹⁵ výbor pozitívne konštatoval lepší súlad návrhov posúdení vplyvu s novými záväzkami k lepšej právnej regulácii a dospel k záveru, že „subsidiarita a pridaná hodnota EÚ“ patria k najsilnejším kvalitatívnym prvkom pozorovaným v návrhoch posúdení vplyvu. To dokazuje, že Komisia sa vo svojich návrhoch zameriava na dodržiavanie zásady subsidiarity.

Pri posudzovaní súladu so zásadami subsidiarity a proporcionality majú osobitný význam všetky cezhraničné aspekty, ako sa zdôrazňuje napríklad v posúdení vplyvu návrhu o započítavaní emisií skleníkových plynov z dopravných služieb¹⁶. Tento návrh sa zameriava na zavedenie spoločného rámca EÚ na započítavanie takýchto emisií a má vlastnú a výraznú pridanú hodnotu pre EÚ, pretože v súčasnosti neexistuje metodický rámec pre celú EÚ. To znamená, že zainteresované strany v oblasti dopravy si v súčasnosti na kvantifikáciu svojich emisií vyberajú medzi rôznymi normami, metodikami, výpočtovými nástrojmi a štandardnými hodnotami emisií. Silný cezhraničný rozmer odvetvia dopravy EÚ znamená, že zásada subsidiarity je dôležitým prvkom. Zachovanie súčasných rôznych vnútroštátnych prístupov by bolo kontraproduktívne a ohrozila by sa tým porovnateľnosť emisií skleníkových plynov, hrozilo by riziko environmentálnych klamlivých vyhlásení a používatelia by boli nesprávne motivovaní k udržateľnosti.

---

¹² Napríklad v stanovisku o [subjektoch sociálneho hospodárstva](#) sa zdôraznilo, že zvyšovanie povedomia o pravidlách štátnej pomoci, ktoré môžu podporiť podniky sociálneho hospodárstva, by mohlo zohrať dôležitú úlohu pri zachovaní ich konkurencieschopnosti. V stanovisku o zabezpečení [nadčasového regulačného rámca](#) pre jednotný trh sa vyzýva na štandardizáciu a interoperabilitu v celej EÚ s cieľom uľahčiť cezhraničné transakcie a znížiť administratívnu záťaž a zároveň posilniť dodržiavanie predpisov a zlepšiť prístup na trh pre podniky všetkých veľkostí. V stanovisku o [verejnom obstarávaní](#) boli predložené návrhy zamerané na zjednodušenie právnych predpisov EÚ v tejto oblasti a na podporu obstarávania inovácií. Konštatovalo sa v ňom, že miestne a regionálne orgány pristupujú k novým možnostiam opatrne, najmä z dôvodu nedostatku skúseností s nimi. V stanovisku k [uplatňovaniu testu MSP](#) bola Komisia požiadaná, aby pri posúdeniach vplyvu, hodnoteniach *ex post* a kontrolách vhodnosti právnych predpisov EÚ ďalej zdôrazňovala hľadisko MSP s cieľom posúdiť, či sú povinnosti pre malé a stredné podniky (napr. povinnosť podávať správy) stále potrebné alebo primerané. Poukázalo sa v ňom na technologický rozvoj alebo nové prístupy, ktoré môžu umožniť zjednodušenie alebo zredukovanie povinností alebo postupov pri zachovaní existujúcich noriem ochrany a ich účinného presadzovania. V stanovisku k [programu Digitálna Európa](#) sa vyzvalo na to, aby boli v žiadostiach o financovanie programu podporované dobrovoľné nástroje na referenčné porovnávanie (napr. nástroj na posudzovanie miestnej a regionálnej digitálnej vyspelosti LORDIMAS).

¹³ RegHub je sieť miestnych a regionálnych orgánov, ktorej cieľom je zhromažďovať skúsenosti s vykonávaním politiky EÚ prostredníctvom konzultácií s aktérmi na miestnej úrovni. <https://portal.cor.europa.eu/reghub/Pages/default.aspx>. Viac informácií o práci siete RegHub získate v oddiele 2.4.

¹⁴ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/regulatory-scrutiny-board_sk.

¹⁵ Správa za rok 2023 bola uverejnená v máji 2024 a je k dispozícii na stránke https://commission.europa.eu/publications/regulatory-scrutiny-board-annual-report-2023_sk.

¹⁶ COM(2023) 441 final.

Ďalším príkladom je štatistika trhu práce¹⁷, ktorej cieľom je poskytnúť úplný a porovnateľný štatistický prehľad o trhu práce na úrovni EÚ, aby sa uspokojili potreby viacerých používateľov na účely uľahčenia rozhodovania na všetkých úrovniach v EÚ, výskumu a informovania širokej verejnosti. Bez rámca EÚ by členské štáty nedosiahli rovnaké výsledky, pokiaľ ide o údaje, harmonizovanú metodiku a porovnateľnosť výstupov a konzistentnosť.

Hodnotenia a kontroly vhodnosti

Zásady subsidiarity a proporcionality sa uplatňujú aj ako základné hľadiská pre hodnotenia a kontroly vhodnosti, v ktorých sa posudzuje, či opatrenia na úrovni EÚ prinášajú očakávané výsledky, pokiaľ ide o efektívnosť, účinnosť, relevantnosť a pridanú hodnotu EÚ. Hodnotenia okrem toho pomáhajú posúdiť, či sú kroky EÚ aj naďalej v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality.

Výbor pre kontrolu regulácie v roku 2023 preskúmal osem hlavných hodnotení. Napríklad pri hodnotení Európskej námornej monitorovacej a dátovej siete¹⁸ (iniciatíva financovaná EÚ) bol argument subsidiarity podložený nadnárodným charakterom zhromažďovania údajov a vedomostí v rámci morských povodí alebo na úrovni EÚ. Podľa hodnotenia žiadny subjekt nemá lepšie postavenie ako EÚ, pokiaľ ide o riadenie a financovanie zberu údajov na úrovni EÚ, prístup k údajom a dátovým produktom a služby v záujme morí a oceánov EÚ. Európska námorná monitorovacia a dátová sieť spája doteraz roztrieštený súbor poskytovateľov údajov, čím vytvára jasnejšiu dodatočnú hodnotu ako vnútroštátne, regionálne alebo miestne riešenia.

2.2. EURÓPSKY PARLAMENT¹⁹

V roku 2023 bolo Európskemu parlamentu doručených 294 podaní od národných parlamentov na základe protokolu č. 2. Z týchto podaní 22 bolo odôvodnených stanovísk²⁰ a 272 bolo iných príspevkov, ktoré nevyvolali obavy v súvislosti so subsidiaritou. Pre porovnanie bolo Európskemu parlamentu v roku 2022 doručených 249 podaní, z čoho 34 bolo odôvodnených stanovísk.

Potom, ako budú Európskemu parlamentu doručené podania od národných parlamentov, postúpia sa príslušnému výboru (príslušným výborom) v súlade s rokovacím poriadkom Európskeho parlamentu²¹.

Pán Gilles Lebreton (skupina Identita a demokracia/FR) bol stálym spravodajcom pre subsidiaritu vo Výbore pre právne veci (JURI) v prvom polroku 2023 a v druhom polroku 2023 túto funkciu zastávala pani Karen Melchiorová (Renew/DK).

---

¹⁷ SWD(2023) 265 final, v ktorom sa predkladá posúdenie vplyvu priložené k návrhu COM(2023) 459 final.

¹⁸ SWD(2023) 281 final.

¹⁹ Oddiely 2.2 až 2.4 tejto správy vychádzajú z príspevkov príslušných inštitúcií a orgánov EÚ.

²⁰ Hoci to v súvislosti s rokom 2023 nie je relevantné, Európsky parlament a Komisia interpretujú počet odôvodnených stanovísk odlišne. Komisia považuje odôvodnené stanovisko týkajúce sa viac ako jedného návrhu na štatistické účely iba za jedno odôvodnené stanovisko, zatiaľ čo na určenie, či sa pre návrh dosiahla prahová hodnota pre „žltú kartu“ alebo „oranžovú kartu“, sa odôvodnené stanovisko považuje za jedno odôvodnené stanovisko pre každý z návrhov, ktorých sa týka. Európsky parlament naproti tomu započítava odôvodnené stanoviská ku každému návrhu. Prahové hodnoty sú stanovené v článku 7 protokolu č. 2.

²¹ Podľa článku 43 rokovacieho poriadku, ak národný parlament zašle odôvodnené stanovisko predsedovi Európskeho parlamentu, toto stanovisko sa prideli gestorskému výboru a postúpi sa na vedomie Výboru pre právne veci (JURI), ktorý je zodpovedný za dodržiavanie zásady subsidiarity.

Okrem toho niektoré výbory Európskeho parlamentu prispeli k 39.²² a 40.²³ polročnej správe, ktoré COSAC²⁴ predložila v roku 2023, o vývoji postupov a praktík EÚ týkajúcich sa parlamentnej kontroly. Do 39. polročnej správy, ktorá sa zaoberá právnymi predpismi v oblasti klímy v rámci balíka „Fit for 55“, úlohou parlamentov v zrýchlených rozhodovacích procesoch v reakcii na krízy a najlepšimi postupy na výmenu informácií medzi parlamentmi vrátane využívania systému IPEX²⁵, prispelo osem výborov. Do 40. polročnej správy, v ktorej sa rozoberá úloha parlamentov, pokiaľ ide o otvorenú strategickú autonómiu, politiky v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a invázia Ruska na Ukrajinu, prispelo deväť výborov.

V novembri 2023 prijal Európsky parlament dve uznesenia týkajúce sa národných parlamentov a zásad subsidiarity a proporcionality:

- vo svojom prvom uznesení o návrhoch na zmenu zmlúv²⁶ navrhol, aby sa posilnilo preskúmanie subsidiarity zo strany Súdneho dvora Európskej únie a žiadal, aby sa v odôvodnených stanoviskách k legislatívnym návrhom národných parlamentov zohľadňovali stanoviská regionálnych parlamentov s legislatívnymi právomocami; navrhol, aby sa predĺžili lehoty na postup „žltej karty“ na 12 týždňov a navrhol zaviesť mechanizmus „zelenej karty“ pre legislatívne návrhy národných alebo regionálnych parlamentov s legislatívnymi právomocami, aby právne predpisy EÚ lepšie reagovali na miestne potreby,
- vo svojom druhom uznesení o vhodnosti právnych predpisov EÚ a subsidiarite a proporcionality²⁷ pripomenul hlavnú úlohu národných parlamentov pri kontrole subsidiarity ako prirodzených strážcov zásady subsidiarity, ktorí majú právo monitorovať ju prostredníctvom mechanizmu kontroly subsidiarity.

Európsky parlament v januári 2024 prijal aj správu z vlastnej iniciatívy o vykonávaní ustanovení zmluvy o národných parlamentoch²⁸. Túto správu vypracoval Výbor pre ústavné veci v roku 2023. Zdôrazňuje sa v nej, že aktívne zapojenie národných parlamentov do záležitostí EÚ a zvýšená kontrola národných vlád národnými parlamentmi sú nevyhnutné na zabezpečenie demokratickej zodpovednosti a legitimity inštitucionálneho systému EÚ. Pripomína sa v nej aj to, že parlamentnú kontrolu môže uľahčiť väčšia transparentnosť v rámci Rady Európskej únie a že prístup k dokumentom ostatných inštitúcií EÚ umožňuje národným parlamentom vykonávať primeranú kontrolu.

Výskumná služba Európskeho parlamentu²⁹ bola poslancom a výborom Európskeho parlamentu naďalej nápomocná svojimi analýzami vo všetkých oblastiach politiky a začleňovaním hľadiska subsidiarity a proporcionality do jeho činnosti prostredníctvom rozsiahlej škály produktov a služieb. V roku 2023 vypracovala 41 prvých hodnotení a jedno podrobné hodnotenie posúdení

²² <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a8881d935701881eeb09e40005/39th%20Bi-annual%20Report%20of%20COSAC.pdf>.

²³ <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a88bcc3697018bcd41d910010/3%20-%2040th%20Bi-annual%20Report%20of%20COSAC.pdf>.

²⁴ Konferencia parlamentných výborov pre záležitosti Únie z parlamentov Európskej únie (COSAC). Európsky parlament je jej súčasťou.

²⁵ <https://www.ipex.eu>.

²⁶ Uznesenie Európskeho parlamentu z 22. novembra 2023 o podnetoch Európskeho parlamentu na revíziu zmlúv [2022/2051(INL)] (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0427_SK.html); spravodajcovia: pán Guy Verhofstadt (Renew/BE), pán Sven Simon (PPE/DE), pani Gabriele Bischoffová (S&D/DE), pán Daniel Freund (Verts/ALE/DE) a pán Helmut Scholz (GUE/NGL/DE).

²⁷ Uznesenie Európskeho parlamentu z 23. novembra 2023 o vhodnosti právnych predpisov Európskej únie a subsidiarite a proporcionality – správa o lepšej tvorbe právnych predpisov za roky 2020, 2021 a 2022 [2023/2079(INI)] (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0442_SK.html); spravodajkyňa: pani Catharina Rinzeema (Renew/NL).

²⁸ Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. januára 2024 o vykonávaní ustanovení zmluvy týkajúcich sa národných parlamentov [2023/2084(INI)] (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-0023_SK.html); spravodajca: pán Paulo Rangel (PPE/PT).

²⁹ [Výskumná služba Európskeho parlamentu \(europa.eu\)](https://www.europarl.europa.eu/vyskumna-sluzba/).

vplyvu Komisie, ako aj jedno náhradné posúdenie vplyvu³⁰ a jedno doplňujúce posúdenie vplyvu³¹. V rámci *ex post* hodnotení takisto uverejnila sedem posúdení vykonávania na úrovni EÚ, 22 hodnotení implementácie, dve štúdie o „implementácii v praxi“ „vykonávanie v praxi“ (vrátane publikácie, v ktorej sa hodnotí ročný pracovný program Komisie), dva podrobné priebežné kontrolné zoznamy prvotnej fázy vykonávania a štyri ďalšie štúdie. V súvislosti s pridanou hodnotou EÚ boli vydané aj tri správy o nákladoch spôsobených nečinnosťou na európskej úrovni, tri posúdenia pridanej hodnoty EÚ a štyri ďalšie súvisiace publikácie.

2.3. RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

Rada Európskej únie (ďalej len „Rada“) – a to aj prostredníctvom jej príslušných pracovných skupín – v roku 2023 naďalej monitorovala účinné vykonávanie záverov, ktoré Rada a Európska rada prijali v predchádzajúcich rokoch, pokiaľ ide o zásady subsidiarity a proporcionality (najmä tie, ktoré už boli uvedené v predchádzajúcom vydaní tejto výročnej správy). Išlo o závery Európskej rady o „ďalšom dokončení programu jednotného trhu“³², závery Rady o „lepšej právnej regulácii zabezpečujúcej konkurencieschopnosť a udržateľný, inkluzívny rast“³³, závery Rady o „experimentálnych regulačných prostrediach a doložkách o experimentálnom režime ako o nástrojoch pre nadčasový a odolný regulačný rámec priaznivý pre inováciu, ktorý zvláda zlomové výzvy v digitálnom veku“³⁴ a závery Rady o „ dátových technológiách na zdokonalenie lepšej právnej regulácie“³⁵.

Európska rada sa v roku 2023 pri viacerých príležitostiach zaoberala aj problémami zjednodušenia regulácie a spôsobmi zníženia regulačnej záťaže členských štátov, najmä v kontexte konkurencieschopnosti, jednotného trhu a hospodárstva. V tejto súvislosti uviedla, že „Európska rada vyzvala Komisiu a členské štáty, aby ďalej zlepšovali rámcové podmienky pre investície, ktorými sa viac podporuje konkurencieschopnosť. Európska rada takisto vyzvala všetky príslušné inštitúcie, aby pokročili v práci na zjednodušení regulácie a znížení zbytočnej administratívnej záťaže (vrátane požiadaviek na podávanie správ), najmä pre MSP a startupy“³⁶.

V roku 2023 Rada postúpila národným parlamentom jeden legislatívny návrh, ktorý vzišiel od Súdneho dvora Európskej únie³⁷. Zaslala aj dve stanoviská národných parlamentov k uplatňovaniu zásad subsidiarity a proporcionality k tomuto legislatívnemu návrhu členským štátom a postúpila ich aj Súdnemu dvoru Európskej únie.

Rada okrem svojich povinností, ktoré jej vyplývajú zo zmluvy, informuje členské štáty o stanoviskách národných parlamentov k legislatívnym návrhom. Generálny sekretariát Rady v roku 2023 zaslal 20 odôvodnených stanovísk prijatých na základe protokolu č. 2 a 291 stanovísk vydaných ako súčasť politického dialógu³⁸.

---

³⁰ Náhradné posúdenie vplyvu: návrh nariadenia, ktorým sa riešia situácie inštrumentalizácie v oblasti migrácie a azylu, október 2023, PE 753.156.

³¹ Doplňujúce posúdenie vplyvu návrhu nariadenia, ktorým sa stanovujú pravidlá predchádzania sexuálnemu zneužívaniu detí a boja proti nemu, apríl 2023, PE 740.248.

³² Dokument Európskej rady 17/18, body II/2 a IV/15 a dokument Európskej rady 13/20, bod II/4 a pokiaľ ide o vykonávanie, dokument Rady ST 11654/21.

³³ Dokument Rady ST 6232/20, body 2 a 12.

³⁴ Dokument Rady ST 13026/1/20 REV 1, body 3 a 12.

³⁵ Ú. v. EÚ C 241, 21.6.2021, s. 13.

³⁶ Dokument Európskej rady 14/23.

³⁷ Dokument Rady ST 15936/22 o legislatívnom návrhu SDEÚ „Zmena Protokolu č. 3 o Štatúte Súdneho dvora EÚ“.

³⁸ Generálny sekretariát Rady systematicky neprijíma všetky stanoviská národných parlamentov, takže jednotlivé inštitúcie môžu prijať rôzny počet stanovísk (pozri aj poznámku pod čiarou č. 20).

2.4. EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Európsky výbor regiónov (ďalej len „VR“) pracoval na subsidiarite, proporcionality a lepšej právnej regulácii, pričom sa riadil prioritami svojho funkčného obdobia na roky 2020 až 2025³⁹ a svojimi aktivitami podporoval aktívnu kultúru subsidiarity.

Riadiaca skupina VR pre lepšiu právnu reguláciu a aktívnu subsidiaritu (BRASS-G)⁴⁰ riadila rôzne nástroje VR pre lepšiu právnu reguláciu, zabezpečovala súdržnosť a synergie medzi nimi a podporovala príspevok miestnych a regionálnych orgánov k lepšej právnej regulácii EÚ počas celého jej životného cyklu od koncepcie až po hodnotenie *ex post*. Zahŕňalo to fázy včasnej identifikácie trendov a problémov (prostredníctvom strategického výhľadu); rozvoja politiky (*ex ante* prostredníctvom monitorovania subsidiarity a proporcionality, posúdenia územného vplyvu a overovania vplyvov na vidiecke oblasti); preskúmania právnych predpisov (*ex post* so zameraním na vykonávanie prostredníctvom siete RegHub) a prípadnej revízie politiky (prostredníctvom príspevku VR k práci platformy Fit for Future).

VR pracoval na budovaní svojich kapacít v oblasti výhľadu; na začleňovaní výhľadu do svojej politickej činnosti a na identifikácii a prepojení kapacít v oblasti výhľadu v niektorých mestách a regiónoch s rovnakými kapacitami v iných mestách a regiónoch a na úrovni EÚ a VR⁴¹. Postupne buduje sieť regiónov a miest so skúsenosťami v oblasti strategického výhľadu a podporuje výmenu osvedčených postupov a kultúry výhľadu na nižšej ako národnej úrovni. Dôkazom toho je participatívne laboratórium strategického výhľadu pre regióny a mestá⁴², ktoré sa organizuje spoločne s Komisiou; tvorba pilotného výhľadu⁴³ pre členov pracovnej skupiny VR „Zelená dohoda na miestnej úrovni (*Green Deal Going Local*)“ v spolupráci so Spoločným výskumným centrom Komisie a zahrnutie rozmeru výhľadu do všetkých príslušných externe zadaných štúdií. VR takisto vydal stanovisko⁴⁴ k strategickému výhľadu, v ktorom zdôraznil, že je dôležitý aj pre miestnych a regionálnych lídrov.

VR prijal 53 stanovísk a šesť uznesení⁴⁵. Vo viac ako polovici z nich⁴⁶ sa explicitne uvádzalo buď dodržiavanie zásad subsidiarity a proporcionality alebo konkrétne odporúčania na zlepšenie takého dodržiavania. Okrem toho s rovnakým cieľom prijal svoj ročný pracovný program subsidiarity na rok 2023⁴⁷, v ktorom určil päť iniciatív z ročného pracovného programu Komisie na rok 2023 ako priority monitorovania vzhľadom na ich jasný politický záujem pre miestne a regionálne orgány a vplyv na ich právomoci. Išlo o iniciatívy týkajúce sa zdravej pôdy,

---

³⁹ Uznesenie Európskeho výboru regiónov z 2. júla 2020 o prioritách Európskeho výboru regiónov na roky 2020 – 2025 s názvom „Európa bližšie k svojim občanom“, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52020XR1392>.

⁴⁰ Pani Antje Grotheer (DE/SES), členka VR a predsedníčka regionálneho parlamentu v Brémach, nahradila v roku 2024 pána Karla-Heinza Lambertza (BE/SES) vo funkcii predsedu BRASS-G. Viac informácií o BRASS-G nájdete na stránke <https://cor.europa.eu/en/our-work/Pages/Better-Regulation-and-Active-Subsidiarity.aspx>.

⁴¹ VR sa podieľal na mnohých aktivitách v oblasti strategického výhľadu, ktoré organizovali inštitúcie EÚ, najmä v rámci Európskeho systému strategických a politických analýz (ESPAS). To zahŕňalo jeho účasť v hlavnom redakčnom tíme správy o globálnych trendoch ESPAS z roku 2024, v projektovom tíme ESPAS, v riadiacej skupine ESPAS, v sieti mladých talentov ESPAS a na výročnej konferencii ESPAS v roku 2023.

⁴² <https://cor.europa.eu/en/news/Pages/strategic-foresight-capacity-better-prepare-future.aspx>.

⁴³ <https://cor.europa.eu/en/news/Pages/green-deal-going-local-working-group-strategic-foresight.aspx>.

⁴⁴ CIVEX-VII/022: Strategický výhľad ako nástroj riadenia EÚ a lepšej právnej regulácie.

⁴⁵ Podrobné informácie nájdete na stránke [EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu).

⁴⁶ 29 stanovísk a 4 uznesenia. V „uznesení Európskeho výboru regiónov o stave regiónov a miest v Európskej únii v roku 2023 a návrhy v súvislosti s budúcim strategickým programom EÚ na roky 2024 – 2029“ (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=OJ:C_202301321) sa zdôrazňuje, že „optimalizáciou súčasných ustanovení zmluvy by sa zatiaľ mala aktívne zabezpečiť väčšia transparentnosť a zodpovednosť v rozhodovacom procese EÚ vrátane väčšieho dôrazu na subsidiaritu, viacúrovňové riadenie a jeho úlohu (Európskeho výboru regiónov)“ a „[v] tejto súvislosti sa považuje za nevyhnutné, aby sa počas nasledujúceho politického cyklu zrevidovala Medziinštitucionálna dohoda o lepšej tvorbe práva“.

⁴⁷ <https://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/Publications/Documents/Subsidiarity-Work-Programme/2023.pdf>.

znižovania množstva odpadu, správy hospodárskych záležitostí, udržateľných potravinových systémov a balíka pomoci pre malé a stredné podniky. VR vydal stanoviská k väčšine z nich⁴⁸. Sieť VR na monitorovanie subsidiarity⁴⁹ takisto uľahčila výmenu pripomienok týkajúcich sa dodržiavania zásad subsidiarity a proporcionality medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi, najmä vďaka členom databázy REGPEX⁵⁰.

Predsedníctvo VR prijalo vo februári 2023 obnovenú stratégiu posudzovania územného vplyvu. V roku 2023 viedlo tri semináre o posudzovaní územného vplyvu⁵¹. V máji VR vydal aj stanovisko⁵², v ktorom zdôraznil potrebu systematického *ex ante* posúdenia potenciálnych diferencovaných územných vplyvov všetkých nových politík EÚ s územným rozmerom vo fáze ich prípravy. V septembri predstavil svoju prácu v oblasti posudzovania územného vplyvu pracovnej skupine Rady pre konkurencieschopnosť a rast v rámci formácie Rady pre lepšiu právnu reguláciu.

VR okrem toho vypracoval metodiku overovania vplyvov na vidiecke oblasti s cieľom zabezpečiť, aby sa pred prijatím právnych predpisov EÚ zohľadnili špecifiká vidieckych oblastí. Napríklad v júni 2023 sa na prvom seminári o posudzovaní územného vplyvu na tému udržateľných potravinových systémov venovala pozornosť problematike overovania vplyvov na vidiecke oblasti.

VR pokračoval v uplatňovaní svojich nástrojov lepšej regulácie *ex post* v spolupráci s Komisiou a Európskym parlamentom, najmä prostredníctvom aktívnej účasti na platforme Fit for Future s príspevkom svojej siete RegHub⁵³. RegHub konzultovala s regionálnymi centrami správu „Budúcnosť Zelenej dohody: bilancovanie a pohľad do budúcnosti“ a zhromaždila skúsenosti miestnych a regionálnych orgánov s vykonávaním opatrení Európskej zelenej dohody. Tieto skúsenosti boli zverejnené v správe o vykonávaní⁵⁴ a zdôraznené vo výročnej správe o stave regiónov a miest v EÚ do roku 2023⁵⁵, ktorú vypracoval VR. Konzultácie s regionálnymi centrami sa týkali aj regionálneho rozmeru strategických plánov spoločnej poľnohospodárskej politiky. Výsledky prvej fázy týchto konzultácií boli zozbierané a spracované v správe o vykonávaní⁵⁶, čím sa podporili diskusie VR s jeho inštitucionálnymi partnermi a prispeli k práci na strednodobom preskúmaní spoločnej poľnohospodárskej politiky.

Komisia a VR v roku 2023 spoločne preskúmali svoj protokol o spolupráci s cieľom posilniť svoje inštitucionálne partnerstvá a podporiť rozvoj participatívnejšej EÚ. V revidovanom protokole⁵⁷, ktorý bol podpísaný v marci 2024, sa obe strany zaviazali, že sa budú spoločne usilovať o presadzovanie aktívnej subsidiarity a lepšej regulácie a dohodli sa na konkrétnych krokoch na

---

⁴⁸ ENVE-VII/042 – Monitorovanie a odolnosť pôdy (smernica o monitorovaní pôdy); ECON-VII/030 – Reforma rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ; NAT-VII/033 – Legislatívny rámec pre udržateľné potravinové systémy a ECON-VII/035 – Balík pomoci pre malé a stredné podniky a rámec BEFIT.

⁴⁹ Sieť na monitorovanie subsidiarity združuje parlamenty a vlády regiónov s legislatívnymi právomocami; miestne a regionálne orgány bez legislatívnych právomocí a združenia miestnych samospráv v EÚ. Je otvorená aj pre národné delegácie VR a národné parlamenty.

⁵⁰ REGPEX je podskupina siete na monitorovanie subsidiarity, ktorá združuje regionálne parlamenty s legislatívnymi právomocami (<https://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/regpex/Pages/default.aspx>).

⁵¹ „Stratégia v oblasti dronov 2.0“ v máji, „Udržateľné potravinové systémy“ v júni a „Platforma strategických technológií pre Európu (STEP)“ v októbri.

⁵² COTER-VII/026: Nenarušiť súdržnosť – prierezová zásada prispievajúca k súdržnosti ako celkovému cieľu a hodnote EÚ.

⁵³ Viac informácií o príspevku VR k práci platformy Fit for Future prostredníctvom siete RegHub nájdete v oddiele 2.1.

⁵⁴ <https://cor.europa.eu/en/engage/Documents/RegHub/green-deal-taking-stock-looking-ahead.pdf>.

⁵⁵ <https://cor.europa.eu/en/engage/brochures/Documents/EU%20Annual%20Report%20on%20the%20State%20of%20Regions%20and%20Cities%202023/4892%20-%202023%20Annual%20Report%20EN.pdf>.

⁵⁶ <https://cor.europa.eu/en/engage/Documents/RegHub/1st-report-regional-dimension-cap-strategic-plans.pdf>.

⁵⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32024Y02478>.

tento účel. Táto spolupráca súvisí aj s prácou na uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality s cieľom zabezpečiť zohľadnenie regionálneho a miestneho rozmeru.

2.5. SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE

V roku 2023 sa Súdny dvor Európskej únie odvolal na zásady subsidiarity a proporcionality vo svojom rozsudku o nariadení, ktorým sa zriaďuje Agentúra EÚ pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky⁵⁸. Všeobecný súd bol vyzvaný národnými prevádzkovateľmi prenosových sústav, aby preskúmal, či nariadenie umožňuje agentúre prijať rozhodnutie o problémoch, ktoré jej národné regulačné orgány predložili ako vzájomne dohodnuté. Všeobecný súd na základe dôvodovej správy priloženej k návrhu nariadenia Komisie, ktorým sa zriaďuje agentúra, dospel k záveru⁵⁹, že agentúre bola udelená autonómna rozhodovacia právomoc, a preto nie je viazaná pozíciou národných regulačných orgánov.

V dôvodovej správe sa uvádza, že právomoc agentúry bude v súlade so zásadou subsidiarity, pretože bude zasahovať v tých oblastiach, kde fragmentované vnútroštátne rozhodovanie o problémoch s cezhraničným významom povedie k problémom alebo nezrovnalostiam na vnútornom trhu. V dôvodovej správe sa uvádza aj to, že právomoci agentúry budú v súlade so zásadou proporcionality, pretože agentúra bude poverená ďalšími úlohami, najmä v oblasti regionálneho fungovania energetického systému, avšak vnútroštátne regulačné orgány si zachovávajú svoju ústrednú úlohu v oblasti regulácie energetiky. Súdny dvor na základe dôvodovej správy dospel k záveru, že zákonodarca EÚ má jednoznačne v úmysle zefektívniť a urýchliť rozhodovanie o zložitých cezhraničných problémoch posilnením individuálnych rozhodovacích právomocí agentúry spôsobom, ktorý je v súlade so zachovaním ústrednej úlohy vnútroštátnych regulačných orgánov v oblasti regulácie energetiky. Súd sa odvolacím konaním k tomuto prípadu v súčasnosti zaoberá.

3. UPLATŇOVANIE MECHANIZMU KONTROLY SUBSIDIARITY ZO STRANY NÁRODNÝCH PARLAMENTOV

3.1. PREHEAD

Komisia prijala v roku 2023⁶⁰ od národných parlamentov **22 odôvodnených stanovísk**⁶¹. Bolo to o tretinu menej ako 32 stanovísk prijatých v roku 2022, čo je v súlade s dlhodobým klesajúcim trendom v počte stanovísk celkovo, a najmä v počte odôvodnených stanovísk. Klesajúci trend

---

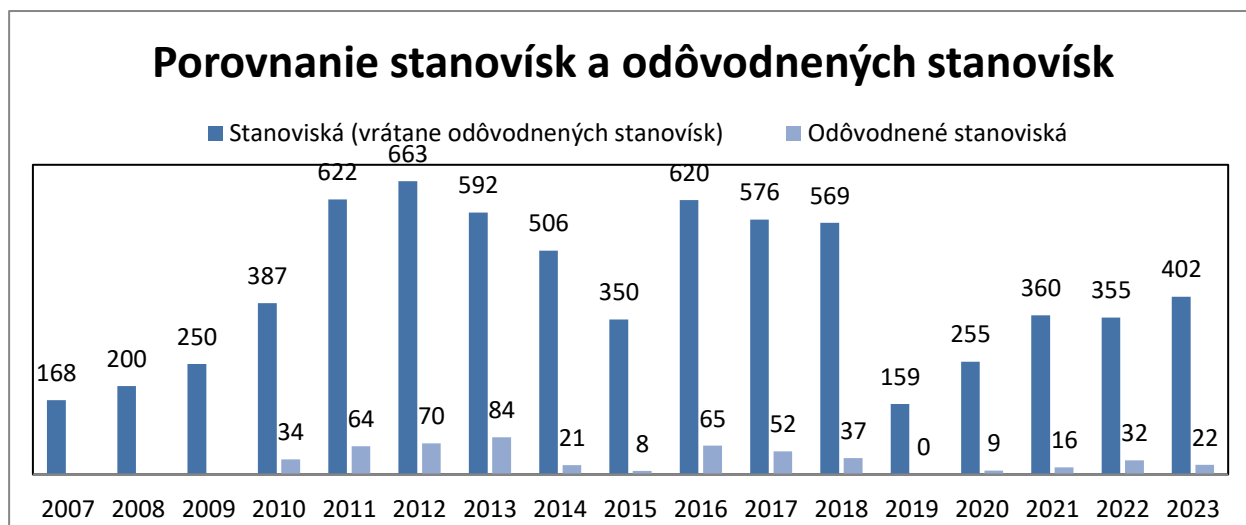
⁵⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942 z 5. júna 2019, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (prepracované znenie).

⁵⁹ Rozsudok Súdneho dvora z 15. februára 2023 – Austrian Power Grid a i./ACER, T-606/20, ECLI:EU:T:2023, body 45 až 49 (prebieha odvolacie konanie: vec C-281/23 P).

⁶⁰ Tento počet predstavuje celkový počet odôvodnených stanovísk prijatých od parlamentných komôr podľa protokolu č. 2 v roku 2023. Zoznam dokumentov Komisie, ku ktorým Komisia prijala odôvodnené stanoviská, sa uvádza aj v poznámke pod čiarou č. 20 a v prílohe 1.

⁶¹ Na základe protokolu č. 2 môže ktorýkoľvek národný parlament alebo komora národného parlamentu v lehote ôsmich týždňov od dátumu predloženia konceptu legislatívneho návrhu vo všetkých úradných jazykoch EÚ vydať odôvodnené stanovisko, v ktorom sa uvedie, prečo sa domnieva, že predmetný koncept nie je v súlade so zásadou subsidiarity. Pozri aj poznámku pod čiarou č. 61.

odôvodnených stanovísk je ešte zreteľnejší, ak sa počet odôvodnených stanovísk vyjadrí ako percento z celkového počtu stanovísk⁶².

Poznámka: prerušovaná čiara predstavuje lineárny trend.

V roku 2023 (rovnako ako v roku 2022) väčšina odôvodnených stanovísk pochádzala z jednokomorového národného parlamentu. Taliansky parlament v roku 2023 vydal 9 odôvodnených stanovísk: 6 od *Camera dei Deputati* a 3 od *Senato della Repubblica*. Švédsky Riksdag v roku 2023 vydal 5 odôvodnených stanovísk, čo predstavuje 23 % z celkového počtu (v roku 2022 vydal 14 odôvodnených stanovísk, čo je viac ako 40 % všetkých odôvodnených stanovísk). Tieto **dva parlamenty spolu vydali dve tretiny všetkých odôvodnených stanovísk prijatých v roku 2023.**

Ďalšie odôvodnené stanoviská vydal v roku 2023 francúzsky *Sénat* (3) a česká *Poslanecká sněmovna*, maďarský *Országgyűlés*, cyperský *Vouli ton Antiprosopon*, holandský *Eerste Kamer* a holandský *Tweede Kamer* (po 1). To znamená, že odôvodnené stanoviská v roku 2023 vydalo 9

⁶² Vzhľadom na pomerne malý počet odôvodnených stanovísk môže aj malé zvýšenie počtu odôvodnených stanovísk spôsobiť zdanlivo mimoriadne zvýšenie percenta odôvodnených stanovísk. Tým možno vysvetliť „skok“ medzi rokmi 2021 a 2022, ktorý bol v neposlednom rade spôsobený návrhom Európskeho parlamentu týkajúcim sa volebného práva, v dôsledku ktorého bolo vydaných osem odôvodnených stanovísk [pozri výročnú správu Komisie za rok 2022, COM(2023) 640 final, s. 10].

z 39 národných parlamentov alebo komôr zo siedmich členských štátov (13 v roku 2022, 7 v roku 2021 a 8 v roku 2020).

Z tematického hľadiska bolo 22 odôvodnených stanovísk prijatých v roku 2023 málo obsažných a týkali sa **14 rôznych návrhov Komisie**, pričom k žiadnemu z nich neboli prijaté viac ako tri odôvodnené stanoviská. Šesť z týchto návrhov sa týkalo hlavnej priority Komisie⁶³ „Európskej zelenej dohody“, tri „Európy pripravenej na digitálny vek“, tri „Nového impulzu pre európsku demokraciu“ a dva „hospodárstva, ktoré pracuje v prospech ľudí“.

Návrhom, ktorý vyvolal odôvodnené stanoviská zodpovedajúce najvyššiemu počtu hlasov národného parlamentu⁶⁴ v roku 2023, bol návrh o rastlinách získaných určitými novými genómovými technikami⁶⁵, ktorý vyvolal dve odôvodnené stanoviská zodpovedajúce štyrom hlasom. Nedosiahol však prahovú hodnotu pre súhrnnú odpoveď Komisie⁶⁶, a už vôbec nie pre „žltú kartu“, na základe ktorej by Komisia musela uviesť dôvody, prečo svoj návrh zachovala, zmenila alebo stiahla. K šiestim ďalším návrhom boli prijaté dve až tri odôvodnené stanoviská, ktoré zodpovedali dvom alebo trom hlasom. K zvyšným siedmim návrhom bolo vydané len po jednom odôvodnenom stanovisku (všetky podrobnosti sú uvedené v prílohe 1).

V nasledujúcom oddiele 3.2 sú uvedené kľúčové prípady návrhov, ku ktorým bolo vydané viac než jedno odôvodnené stanovisko.

3.2. KLÚČOVÉ PRÍPADY

V rámci hlavnej priority Komisie „Európska zelená dohoda“ vyvolal v roku 2023 najväčší počet stanovísk návrh nariadenia o **obaloch a odpadoch z obalov**⁶⁷: v rámci politického dialógu tri odôvodnené stanoviská⁶⁸ a šesť stanovísk⁶⁹.

Obe talianske komory vo svojich odôvodnených stanoviskách uviedli, že nevidia potrebu právnych predpisov na úrovni EÚ, najmä na podporu modelov opätovného použitia na úkor úspešných modelov recyklácie na vnútroštátnej úrovni. Francúzsky *Sénat* poukázal na riziko oslabenia ambicióznejších vnútroštátnych právnych predpisov v súvislosti s použitím článku 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie ako jediného právneho základu a zdôraznil potrebu dodržiavať zásadu technologickej neutrality v súvislosti s požiadavkou zaviesť systémy zálohovania jednorazových plastových fliaš a kovových plechoviek. Talianska *Camera dei Deputati* sa domnievala, že členské štáty, ktoré recyklujú veľké množstvá odpadov z obalov, by mali byť oslobodené od povinnosti opätovného použitia a zavedenia systémov zálohovania. Všetky tri komory sa domnievali, že smernica by bola vhodnejším právnym nástrojom ako nariadenie, a uviedli, že plánované používanie delegovaných aktov by nemalo Komisii umožniť regulovať nad rámec nepodstatných prvkov. Obe talianske komory sa domnievali, že obmedzenia týkajúce sa určitých jednorazových obalov sú neprimerané a predstavujú riziko pre bezpečnosť potravín. Taliansky *Senato della*

---

⁶³ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024_sk.

⁶⁴ Každý národný parlament má dva hlasy. V dvojkomorovom systéme má každá komora jeden hlas.

⁶⁵ COM(2023) 411 final.

⁶⁶ Komisia sa zaviazala reagovať súhrnnou odpoveďou, ak návrh vyvolá „významný“ počet odôvodnených stanovísk („významný“ v tomto kontexte znamená, že počet odôvodnených stanovísk zodpovedá najmenej siedmim hlasom v národnom parlamente), a to aj v prípade, že návrh nevyvolal dostatočný počet odôvodnených stanovísk na dosiahnutie prahovej hodnoty „žltej karty“, na základe ktorej sa vykonáva povinné preskúmanie návrhu právneho aktu. Prahová hodnota pre „žltú kartu“ sa zvyčajne dosiahne vtedy, keď počet odôvodnených stanovísk prijatých od národných parlamentov predstavuje aspoň tretinu všetkých hlasov k nim pridelených (t. j. 18 z 54). Pokiaľ ide o návrhy legislatívnych aktov predložených v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, prahovou hodnotou je jedna štvrtina hlasov (14 z 54).

⁶⁷ COM(2022) 677 final.

⁶⁸ Francúzsky *Sénat* a talianske *Camera dei Deputati* a *Senato della Repubblica*.

⁶⁹ Česká *Poslanecká snemovňa* a *Senát*, španielske *Cortes Generales*, talianska *Camera dei Deputati*, poľský *Senat* a rumunský *Senat*.

Repubblica videl riziko aj v tom, že by sa mohli recyklovať obaly liekov, a žiadal, aby sa na ne nevzťahovala požiadavka recyklovateľnosti. Talianska *Camera dei Deputati* vyjadrila obavy v súvislosti s povinnými požiadavkami na recyklovaný obsah v obaloch na medicínske produkty a v obaloch, ktoré prichádzajú do styku s potravinami, a takisto vyzvala na rozšírenie zoznamu možností použitia pre obaly, ktoré musia byť vyrobené z kompostovateľných materiálov.

V stanoviskách v rámci politického dialógu sa zdôraznila aj potreba, aby tento návrh umožnil členským štátom väčšiu flexibilitu. Podobne ako taliansky parlament, aj poľský *Senat* kritizoval posúdenie vplyvu a vyzval na hĺbkovú analýzu, aby sa zabezpečilo, že navrhované nové ciele sú realistické, merateľné a technicky uskutočniteľné. Česká *Poslanecká sněmovna* navrhla, aby sa cieľ zníženia množstva odpadov z obalov vypočítal na základe množstva odpadov z obalov vyprodukovaných na jedného obyvateľa. Rumunský *Senat* požiadal o objasnenie použitých vymedzení pojmov a povinností hospodárskych subjektov.

Komisia vo svojich odpovediach uviedla, že navrhované opatrenia sú potrebné na zabezpečenie obehového hospodárstva a zabránenie neudržateľnému nárastu odpadu z obalov. Domnievala sa, že systémy zálohovania sú jedným z hlavných podporných opatrení splnenie týchto cieľov. Upozornila aj na to, že členské štáty, ktoré dosahujú vysokú mieru zberu cieľových formátov obalov inými prostriedkami, sa môžu rozhodnúť takéto systémy nepoužívať. Pokiaľ ide o výber právneho nástroja, Komisia tvrdila, že na dosiahnutie cieľov návrhu je rozhodujúce nariadenie a že požiadavka umožniť členským štátom väčšiu flexibilitu bola vyriešená jasným vymedzením hraníc právnych ustanovení v texte návrhu. Pokiaľ ide o obaly na lieky, Komisia poukázala na to, že v návrhu sa stanovuje dlhšie prechodné obdobie na splnenie požiadaviek na recyklovateľnosť a z požiadaviek na recyklovaný obsah sa vynímajú lieky. Pokiaľ ide o obavy týkajúce sa vplyvu na bezpečnosť potravín, Komisia argumentovala, že jednorazové obaly nezvyšujú bezpečnosť potravín, ale súhlasila s potrebou vyňať krehké ovocie a zeleninu zo zákazu balenia. Pokiaľ ide o posúdenie vplyvu a potrebu objasnenia, Komisia vysvetlila, že metodika je založená na zásadách monitorovania environmentálnej stopy a že spolupracuje so spoluzákonodarcami s cieľom zabezpečiť väčšiu jasnosť, pokiaľ ide o vymedzenia pojmov a rozdelenie povinností medzi hospodárskymi subjektami.

Návrh nariadenia o **určitých nových genómových technikách**⁷⁰ vyvolal v rámci politického dialógu dve odôvodnené stanoviská⁷¹ a sedem stanovísk⁷². Cyperský *Vouli ton Antiprosopon* a maďarský *Országgyűlés* sa vo svojich odôvodnených stanoviskách domnievali, že zásada subsidiarity bola porušená ustanovením, ktorým sa bráni členským štátom prijať opatrenia, ktorými sa obmedzuje alebo zakazuje na celom ich území alebo na jeho časti pestovanie rastlín kategórie 2 získaných novými genómovými technikami (NGT) (t. j. rastlín, ktoré sa na rozdiel od NGT rastlín kategórie 1 takisto nemôžu vyskytovať prirodzene alebo byť vyrobené konvenčnými šľachtiteľskými technikami). Tento argument zaznel aj v niektorých stanoviskách v rámci politického dialógu. Návrh bol kritizovaný aj pre nedostatočný právny základ; obavy týkajúce sa transparentnosti a slobody výberu pre spotrebiteľov; ochranu spotrebiteľa a vplyv obmedzenia požiadaviek na označovanie NGT rastlín kategórie 1 na rastlinný množiteľský materiál na spotrebiteľov; obavy týkajúce sa dodržiavania zásad proporcionality a predbežnej opatrnosti a obavy z rizika narušenia hospodárskej súťaže, ak niektorí šľachtitelia rastlín získajú patenty na NGT rastliny. Stanoviská obsahovali aj rôzne požiadavky, ako napríklad zákaz patentovania NGT rastlín kategórie 1 a zabránenie monopolizácii odvetvia; žiadosť o vypracovanie štúdie o vplyve patentov a súvisiacich licencií; žiadosť o rovnakú úroveň kontroly rastlín pestovaných v tretích krajinách a reguláciu používania NGT na mikroorganizmy.

---

⁷⁰ COM(2023) 411 final.

⁷¹ Cyperský *Vouli ton Antiprosopon* a maďarský *Országgyűlés*.

⁷² Český *Senát*, dánsky *Folketing*, chorvátsky *Hrvatski Sabor*, taliansky *Senato della Repubblica*, holandský *Eerste Kamer*, portugalská *Assembleia da República* a rumunský *Senat*.

Komisia vo svojich odpovediach vysvetlila, že možnosť rozhodnúť sa rastliny nepoužívať nemožno použiť na riešenie rizík pre zdravie ľudí alebo zvierat alebo pre životné prostredie, ktoré vyplývajú z geneticky modifikovaných organizmov (GMO). Takéto riziká už boli posúdené vedeckým hodnotením harmonizovaným na úrovni EÚ. Rozhodnutie nevyužívať NGT rastliny kategórie 2 okrem toho nesúviselo s bezpečnostnými aspektmi takýchto rastlín práve preto, že NGT rastliny kategórie 2 by boli povolené len vtedy, ak by boli bezpečné. Pokiaľ ide o právny základ, Komisia poukázala na jeho súlad s platnými právnymi predpismi o zámernom uvoľňovaní GMO a ich umiestňovaní na trh. Pokiaľ ide o označovanie, Komisia jasne uviedla, že požiadavka na označenie geneticky modifikovaných výrobkov z takýchto rastlín by presne neodrážala skutočnosť, že rovnaký výrobok možno získať konvenčným spôsobom. Pokiaľ ide o zásady proporcionality a predbežnej opatrnosti, Komisia sa odvolala na stanovisko Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín, podľa ktorého ciele ná mutagenéza a cisgenéza nepredstavujú žiadne nové nebezpečenstvo (v porovnaní s konvenčným šľachtením alebo zavedenými genómovými technikami). Pokiaľ ide o patenty a hospodársku súťaž, Komisia uviedla, že si je vedomá toho, že patentovateľnosť NGT rastlín vyvoláva u mnohých obavy, a že preto posúdi vplyv patentovania rastlín na inovácie v oblasti šľachtenia rastlín; na prístup chovateľov ku genetickému materiálu a technikám; na dostupnosť osív pre poľnohospodárov a na celkovú konkurencieschopnosť biotechnologického priemyslu EÚ. Uviedla aj to, že do roku 2026 uverejní správu so svojimi zisteniami.

K návrhu **smernice o monitorovaní pôdy**⁷³ boli v rámci politického dialógu prijaté dve odôvodnené stanoviská⁷⁴ a tri stanoviská⁷⁵. Obe holandské komory vo svojich zhodných odôvodnených stanoviskách tvrdili, že účinky znečistenia ovzdušia a vody na pôdu sú vnútroštátnou záležitosťou a prínos navrhovaných opatrení pre jednotlivé členské štáty nebol preukázaný. Podľa ich názoru by návrh nezabezpečil rovnaké podmienky, pretože sa týkal účinkov znečistenia, a nie jeho zdrojov. V stanoviskách českého *Senátu*, talianskeho *Senato della Repubblica* a rakúskej *Bundesrat* sa zdôraznilo, že členské štáty musia byť schopné zohľadniť miestne podmienky, existujúce politiky a právomoci na nižšej ako celoštátnej úrovni. Poukázali aj na to, že návrh by mohol zvýšiť administratívnu záťaž členských štátov.

Komisia vo svojich odpovediach zdôraznila, že na dosiahnutie zdravej pôdy do roku 2050 je potrebný pevný monitorovací a hodnotiaci rámec s opatreniami týkajúcimi sa udržateľného obhospodarovania pôdy a kontaminovaných lokalít, a to vzhľadom na rozsah a negatívny vývoj problému v posledných desaťročiach, cezhraničné vplyvy súvisiace so zdravím pôdy a značné náklady na riadenie vplyvu nezdravej pôdy. Vysvetlila, že jej návrh je zameraný na riešenie cezhraničných vplyvov degradácie pôdy; zabezpečenie rovnakých trhových podmienok a podpora súdržnosti politik na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni a ponechanie flexibility členským štátom pri vykonávaní požadovaných opatrení spôsobom, ktorý im umožní zohľadniť rôznorodosť pôdy, miestne podmienky, existujúce politiky a postupy a právomoci na regionálnej úrovni v niektorých členských štátoch. Návrh okrem toho obsahoval ustanovenia, ktoré sú potrebné a vhodné na dosiahnutie zdravej pôdy, ale ktorými sa minimalizovala administratívna záťaž spojená s týmto cieľom. Členské štáty by mali dostatok času na postupné zavedenie riadenia, mechanizmov monitorovania a posudzovania zdravia pôdy a opatrení, ktoré sú potrebné na vykonávanie zásad udržateľného obhospodarovania pôdy a na riešenie kontaminovaných lokalít.

Návrh o **emisných normách CO₂ a povinnostiach nahlasovania pre nové ťažké úžitkové vozidlá**⁷⁶ vyvolal v rámci politického dialógu dve odôvodnené stanoviská⁷⁷ a jedno stanovisko⁷⁸. Obe talianske komory tvrdili, že zásada subsidiarity nie je dodržaná, pretože navrhované ciele

⁷³ COM(2023) 416 final.

⁷⁴ Holandská *Eerste Kamer* a *Tweede Kamer*.

⁷⁵ Český *Senát*, taliansky *Senato* a rakúska *Bundesrat*.

⁷⁶ COM(2023) 88 final.

⁷⁷ Talianske *Camera dei Deputati* a *Senato della Repubblica*.

⁷⁸ Český *Senát*.

zníženia emisií CO₂ nie sú uskutočniteľné ani opodstatnené, a takisto preto, že toto odvetvie produkuje len malé emisie. Zdôraznili, že cieľ dosiahnuť nulové emisie v miestnej autobusovej doprave do roku 2030 je príliš ambiciózny a že sú potrebné investičné stimuly EÚ. Český *Senát* argumentoval, že ciele stanovené v roku 2019 by sa mali prehodnotiť až v roku 2027.

Komisia vo svojich odpovediach poukázala na podrobné posúdenie vplyvu priložené k návrhu⁷⁹, v ktorom sa preukazuje nevyhnutnosť, pridaná hodnota a proporcionalita iniciatívy. Pokiaľ ide o úroveň ambícií a dátum uplatňovania cieľov, Komisia pripomenula, že doprava je jediným významným odvetvím hospodárstva EÚ, v ktorom sú emisie CO₂ stále vyššie ako v roku 1990, a že cestná doprava je zodpovedná za viac ako 20 % celkových emisií skleníkových plynov v EÚ. Zdôraznila preto, že ťažké úžitkové vozidlá zohrávajú kľúčovú úlohu pri plnení cieľov EÚ v oblasti klímy. Podľa posúdenia vplyvu má toto odvetvie vysoký potenciál pre zavádzanie vozidiel s nulovými emisiami. Zavádzanie autobusov s nulovými emisiami do vozového parku by bolo postupné a členské štáty, ktoré čelia ťažkostiam, by mohli za určitých okolností vylúčiť z regulačného rozsahu obmedzený počet autobusov. Pokiaľ ide o investície potrebné na obnovu vozového parku a urýchlenie adaptácie priemyslu, Komisia poukázala na viaceré možnosti financovania zo strany EÚ.

V rámci priority „Nový impulz pre európsku demokraciu“ návrh smernice o **boji proti korupcii**⁸⁰ vyvolal v rámci politického dialógu dve odôvodnené stanoviská⁸¹ a šesť stanovísk⁸². Švédsky *Riksdag* sa domnieval, že navrhovanou smernicou by sa porušila zásada subsidiarity tým, že by sa osobe, ktorá bola stíhaná za korupciu, zakázalo kandidovať vo voľbách do verejnej funkcie. S týmto názorom súhlasila aj talianska *Camera dei Deputati*, ktorá nesúhlasila s požiadavkou, aby všetky členské štáty považovali zneužitie funkcie za trestný čin. Ústredným bodom názorov v politickom dialógu bola aj imunita a právo kandidovať vo voľbách. Taliansky *Senato della Repubblica* a obe rakúske komory zdôraznili, že pravidlá o zbavení imunity by mali byť vyhradené národným parlamentom. Pochybnosti o tomto ustanovení vyjadrili aj obe české komory, najmä z hľadiska subsidiarity. Portugalská *Assembleia da República* naopak uviedla, že navrhovaná smernica bude v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality.

Komisia vo svojich odpovediach zdôraznila, že jej návrh sa obmedzuje na to, čo je potrebné a primerané na účinnú prevenciu a boj proti korupcii. Pokiaľ ide o zavedenie trestného činu zneužitia funkcie, Komisia sa domnieva, že ide o dôležitý nástroj v boji proti korupcii, pretože sa vzťahuje na nezákonné využívanie verejnej moci na osobný prospech a v 25 z 27 členských štátov je už trestným činom. Pokiaľ ide o zákaz kandidovať vo voľbách, Komisia pripomenula, že ukončenie alebo zákaz výkonu verejnej funkcie (volenej alebo nevolenej) zabráni osobám odsúdeným za korupciu zotrvať v určitých mocenských pozíciách, v ktorých vykonávali svoje korupčné konanie. Komisia zdôraznila, že navrhovanou smernicou by sa od vnútroštátnych zákonodarcov vyžadovalo len to, aby zvážili možnosť uloženia týchto dodatočných sankcií, a že konečné rozhodnutie by zostalo na vnútroštátnych súdoch.

V rámci rovnakej priority návrh nariadenia Rady o **uznávaní rodičovstva medzi členskými štátmi**⁸³ vyvolal v rámci politického dialógu rovnako dve odôvodnené stanoviská a šesť stanovísk. Francúzsky *Sénat* sa obával, že navrhované nariadenie Rady bude vyžadovať uznanie rodičovstva stanoveného v inom členskom štáte, a to aj v prípadoch donosenia dieťaťa náhradnou matkou. Preto nesúhlasil s výberom nariadenia Rady ako typu právneho nástroja. Taliansky *Senato della Repubblica* vyjadril obavy, že členské štáty sa budú môcť odvolávať na dôvody verejného poriadku a odmietnuť uznanie rodičovstva len v jednotlivých prípadoch.

---

⁷⁹ SWD(2023) 88 final.

⁸⁰ COM(2023) 234 final.

⁸¹ Talianska *Camera dei Deputati* a švédsky *Riksdag*.

⁸² Česká *Poslanecká sněmovna* a *Senát*, francúzsky *Sénat*, taliansky *Senato della Repubblica*, rakúske *Nationalrat* a *Bundesrat*, a portugalská *Assembleia da República*.

⁸³ COM(2022) 695 final.

Donosenie dieťaťa náhradnou matkou bolo aj hlavnou témou názorov v politickom dialógu. Rumunský *Senat* požiadal o jasné vymedzenie pojmov „rodičovstvo“, „rodič“ a „rodina“ a o zabránenie situácii, v ktorej by deti narodené z donosenia dieťaťa náhradnou matkou mohli byť automaticky uznané, prípadne v rozpore s platným právom členského štátu. Český *Senát* podobne žiadal, aby bolo donosenie dieťaťa náhradnou matkou vyňaté z rozsahu pôsobnosti návrhu a aby členské štáty mohli odmietnuť uznanie rodičovstva v prípadoch, keď bol cezhraničný prvok vytvorený s úmyslom obísť vnútroštátne právne predpisy. Holandská *Eerste Kamer* položila niekoľko otázok, okrem iného o počte prípadov, ktorých sa týka neexistencia spoločných pravidiel o uznávaní rodičovstva, a o tom, kde by mohli existovať alternatívne riešenia, ktoré by si nevyžadovali prijatie nových právnych predpisov EÚ. Litovský *Seimas* schválil návrh, ktorý by podľa neho mal „pozitívny vplyv“, a požiadal o objasnenie s cieľom zabezpečiť, aby sa doložka verejného poriadku uplatňovala pri dodržiavaní základných práv. Portugalská *Assembleia da República* a španielske *Cortes Generales* uviedli, že návrh je v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality.

Komisia vo svojich odpovediach pripomenula, že Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že pojem verejný poriadok sa musí vykladať striktne a poznamenala, že možnosť odmietnuť uznať rodičovstvo z dôvodu verejného poriadku nemožno uplatniť, ak to vedie k diskriminácii. Komisia takisto zdôraznila, že navrhované nariadenie Rady nebude mať vplyv na právomoc členských štátov regulovať alebo zakázať donosenie dieťaťa náhradnou matkou na ich území. Podľa návrhu však po určení rodičovstva dieťaťa narodeného po donosení dieťaťa náhradnou matkou v jednom členskom štáte by ho ostatné členské štáty museli uznať, pretože v opačnom prípade by to bolo nezlučiteľné so základnými právami detí narodených po donosení dieťaťa náhradnou matkou.

Návrh nariadenia o **boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách**⁸⁴ vyvolal v rámci priority „Európa pripravená na digitálny vek“ dve odôvodnené stanoviská⁸⁵ a štyri stanoviská k politickému dialógu⁸⁶. Talianska *Camera dei Deputati* a švédsky *Riksdag* vo svojich odôvodnených stanoviskách nespochybnili potrebu alebo pridanú hodnotu legislatívneho opatrenia na úrovni EÚ na odstránenie nedostatkov súčasnej smernice, ale vyjadrili obavy, že navrhovaný právny nástroj je nariadením. Obávali sa, že obmedzenie činnosti členských štátov (stanovením maximálnej lehoty splatnosti 30 dní a pevnej úrokovej sadzby pre úroky z omeškania a vylúčením možnosti veriteľa vzdať sa práva na úroky a náhradu za omeškanie) by obmedzilo zmluvnú slobodu podnikov. Rovnaké obavy boli obsiahnuté aj v štyroch stanoviskách k politickému dialógu. Írske *Houses of the Oireachtas* okrem toho kritizovali nedostatočné rozlišovanie medzi oneskorenými platbami a dlhými lehotami splatnosti a vyjadrili sa proti navrhovanému orgánu na presadzovanie právnych predpisov o oneskorených platbách. Rumunský *Senat* videl potenciálny negatívny vplyv najmä na podniky a na hospodárstvo vo všeobecnosti.

Komisia vo svojich odpovediach zdôraznila, že boj proti oneskoreným platbám a platbám po nespravodlivo dlhom čase je potrebný na ochranu odolnosti dodávateľských reťazcov a na zvýšenie konkurencieschopnosti MSP. Zdôraznila, že z jej posúdenia vplyvu vyplynulo, že navrhovaný 30-dňový limit platieb je nákladovo efektívnejšou možnosťou podpory kultúry rýchlych platieb ako dlhšie platobné lehoty. Túto možnosť najviac uprednostňovali zainteresované strany a MSP v rámci verejných konzultácií a odporúčal ju aj Európsky parlament a platforma Fit for Future. Komisia vysvetlila, že nerozlišuje medzi oneskorenými platbami a dlhými platobnými podmienkami, pretože k oneskoreným platbám dochádza aj vtedy, keď sú veriteľom uložené dlhé platobné podmienky. Nariadenie bolo odôvodnené potrebou stanoviť prísnejšie a racionálnejšie pravidlá, ktoré sa môžu uplatňovať rovnakým spôsobom vo všetkých členských štátoch.

---

⁸⁴ COM(2023) 533 final.

⁸⁵ Talianska *Camera dei Deputati* a švédsky *Riksdag*.

⁸⁶ Írske *Houses of the Oireachtas*, taliansky *Senato della Repubblica*, portugalská *Assembleia da República* a rumunský *Senat*. Počas prvých štyroch mesiacov roku 2024 Komisia prijala štyri ďalšie stanoviská k politickému dialógu (od českého *Senátu* a *Poslaneckej sněmovne*, francúzskeho *Sénatu* a maltského *Kamra tad-Deputati*), v ktorých sa vo veľkej miere opakovali argumenty uvedené v stanoviskách prijatých v roku 2023.

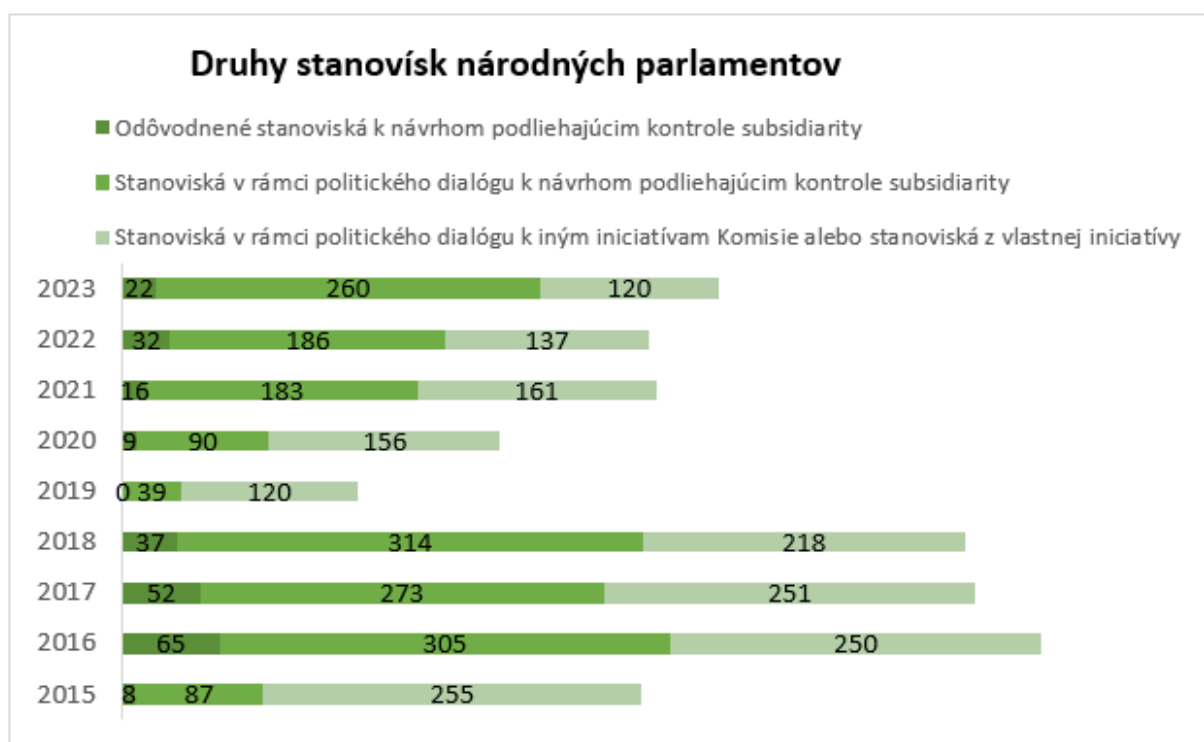
V posúdení vplyvu sa ako jeden z hlavných nedostatkov súčasnej smernice identifikovala absencia ustanovení na monitorovanie dodržiavania a presadzovania pravidiel. Komisia preto navrhla zriadiť povinné orgány presadzovania práva, pričom členským štátom ponechala veľkú flexibilitu pri určovaní existujúcich alebo vytváraní nových orgánov. Komisia takisto zdôraznila hospodárske výhody lepšej kultúry platieb, ktorá by zvýšila a posilnila dôveru v podnikateľské prostredie EÚ.

4. PÍ SOMNÝ POLITICKÝ DIALÓG S NÁRODNÝMI PARLAMENTMI

Okrem postupu kontroly dodržiavania zásady subsidiarity stanoveného v protokole č. 2 zahŕňajú vzťahy Komisie s národnými parlamentmi aj iné činnosti a najmä politický dialóg, ktorý bol zavedený v roku 2006. To zahŕňa písomné výmeny informácií o akejkoľvek iniciatíve Komisie, ku ktorej chcú národné parlamenty prispieť, alebo akékoľvek témy, ktoré chcú priniesť z vlastnej iniciatívy. Patrí medzi ne aj ústny politický dialóg (opísaný v kapitole 5).

4.1 VŠEOBECNÉ POZNÁMKY

Národné parlamenty v roku 2023 zaslali Komisii celkovo **402 stanovísk**. Bolo to prvýkrát od roku 2008, keď Komisia prijala počas posledného celého roka svojho funkčného obdobia viac stanovísk ako v predchádzajúcom roku. Ako už bolo uvedené v tejto výročnej správe, bolo to nezvyčajné a v rozpore s trendom zdôrazneným vo výročnej správe za rok 2022, podľa ktorého počet stanovísk národného parlamentu všeobecne dosahuje vrchol v polovici funkčného obdobia každej Komisie⁸⁷. Ako však už bolo uvedené vo výročnej správe za rok 2022, celkový počet stanovísk prijatých počas pôsobenia Komisie von der Leyenovej zostáva výrazne nižší ako počet stanovísk prijatých počas pôsobenia druhej Barrosovej Komisie a Junckerovej Komisie.

⁸⁷ Španielske *Cortes Generales*, ktoré sa v predchádzajúcich troch rokoch umiestnili na prvom alebo druhom mieste v politickom dialógu s Komisiou, vydali stanoviská len počas prvých štyroch mesiacov roku 2023 z dôvodu parlamentných volieb v Španielsku.

Z týchto 402 stanovísk sa 282 (70 %) týkalo legislatívnych návrhov podliehajúcich postupu kontroly dodržiavania zásady subsidiarity⁸⁸. Zostávajúcých 120 stanovísk (30 %) sa týkalo väčšinou nelegislatívnych iniciatív (napr. oznámenia), prípadne išlo o stanoviská z vlastnej iniciatívy, ktoré sa priamo netýkali iniciatívy Komisie. Toto percento je najnižšie počas súčasného funkčného obdobia. Ukazuje sa, že národné parlamenty sa pri analýze iniciatív Komisie v roku 2023 zamerali ešte viac ako v predchádzajúcich rokoch na návrhy legislatívnych aktov podliehajúcich kontrole subsidiarity (teda s vylúčením návrhov v oblastiach politiky, v ktorých má EÚ výlučné právomoci, ako je obchod alebo hospodárska súťaž). Údaje takisto naznačujú, že pokles počtu odôvodnených stanovísk v posledných rokoch nebol spôsobený menej intenzívnym skúmaním návrhov Komisie. Tento predpoklad je podporený aj vysokým počtom stanovísk prijatých v rámci politického dialógu, ktoré rovnako výslovne potvrdzujú súlad príslušných návrhov so zásadou subsidiarity.

V rámci Komisie sú tvrdenia, ktoré vzniesli národné parlamenty alebo komory dané konkrétne do pozornosti príslušných členov Komisie a odborov Komisie a v prípade legislatívnych návrhov aj zástupcov Komisie, ktorí sa zúčastňujú na rokovaníach spoluzákonodarcov.

4.2. ÚČASŤ A ROZSAH

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch sa počet stanovísk zaslaných Komisii značne líšil v závislosti od jednotlivých národných parlamentov. Počet národných parlamentov alebo komôr, ktoré nevydali žiadne stanoviská, sa mierne zvýšil⁸⁹ zo siedmich na deväť komôr⁹⁰ z celkového počtu 39 (pozri prílohu 2). To znamená, že v roku 2023 sa parlamenty šiestich členských štátov⁹¹ (2022: piatich) nezapojili do písomného politického dialógu vo forme zaslania formálne prijatých stanovísk. Treba však uviesť, že medzi šesť parlamentov, ktoré nevydali stanovisko, patrí napríklad estónsky *Riigikogu*, ktorý na komunikáciu s Komisiou využíval priame listy, a slovenský *Državni svet*, ktorý organizoval návštevy svojich poslancov v Komisii.

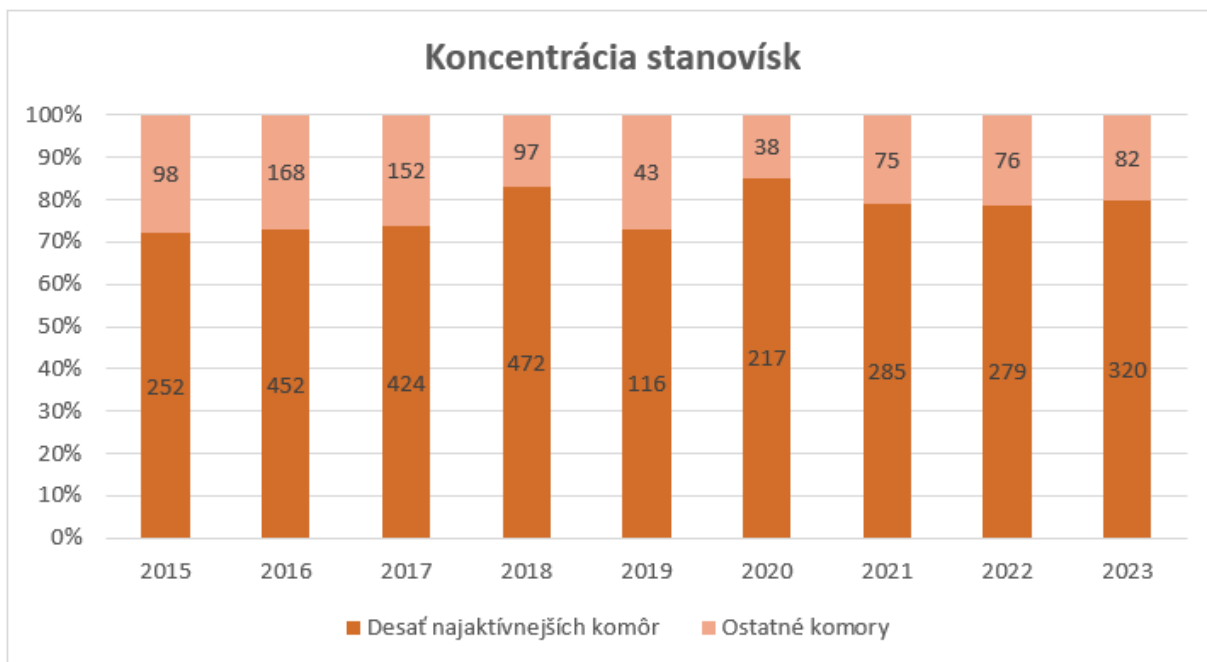
⁸⁸ Pre viac informácií o postupe kontroly dodržiavania zásady subsidiarity a politickom dialógu pozri https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/adopting-eu-law/relations-national-parliaments_sk.

Legislatívne návrhy týkajúce sa oblastí politik, v ktorých má EÚ výlučnú právomoc, nepodliehajú postupu kontroly dodržiavania zásady subsidiarity zo strany národných parlamentov.

⁸⁹ 2022: 7; 2021: 8; 2020: 12; 2019: 17; 2018:10.

⁹⁰ Pozri prílohu 3.

⁹¹ Národné parlamenty v Bulharsku, Grécku, Estónsku, v Lotyšsku, na Malte a v Slovinsku.

Desať najaktívnejších komôr vydalo 320 stanovísk (80 % z celkového počtu). To zodpovedalo priemeru za posledné roky⁹². V roku 2023 išlo o tieto komory: český *Senát* a portugalská *Assembleia da República* (po 41 stanovísk), česká *Poslanecká sněmovna* a talianska *Camera dei Deputati* (po 36 stanovísk), nemecká *Bundesrat* a rumunská *Camera Deputaților* (po 35 stanovísk), rumunský *Senat* (29 stanovísk), taliansky *Senato della Repubblica* (26 stanovísk), španielske *Cortes Generales* (24 stanovísk) a francúzsky *Sénat* (17 stanovísk). Patрили k najaktívnejším komorám aj v posledných rokoch. Podrobný počet stanovísk, ktoré zaslala každá komora, sa uvádza v prílohe 2.

Povaha stanovísk sa takisto rôznila v závislosti od národného parlamentu či komory. V niektorých bola pozornosť zameraná najmä na overenie, či je návrh Komisie v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality. V ostatných sa uviedli podrobnejšie vyjadrenia k obsahu návrhov alebo sa zaslali stanoviská z vlastnej iniciatívy, ktoré sa netýkali konkrétneho návrhu Komisie. Medzi opakujúce sa témy 25 stanovísk z vlastnej iniciatívy patrili nielen nútené presuny ukrajinských civilistov vrátane detí do Ruska, ako aj Pásmo Gazy a izraelsko-palestínsky konflikt, ale aj konkrétne politické otázky ako jadrová energia, interrupcie a vonkajšie vzťahy.

Treba zdôrazniť, že v roku 2023 bolo prijatých niekoľko nových typov podaní od národných parlamentov. Napríklad dve komory reagovali na diskusiu o legislatívnych návrhoch buď formou stanoviska predloženého počas trojstranných rokovaní (francúzsky *Sénat* k návrhu aktu o umelej inteligencii), alebo formou rôznych po sebe nasledujúcich stanovísk toho istého parlamentu vydaných v rôznych fázach legislatívneho procesu (štyri stanoviská nemeckej *Bundesrat* k návrhu aktu EÚ o slobode médií). Štrnásť národných parlamentov adresovalo inštitúciám EÚ spoločné vyhlásenie v súvislosti s trojstrannými rokovaniami, v ktorom ich vyzvalo, aby zabezpečili, že sa počas trojstranných rokovaní o revízii Kódexu schengenských hraníc bude primerane riešiť riziko inštrumentalizácie migrácie. Fínska *Eduskunta* predložila stanovisko z vlastnej iniciatívy k niekoľkým návrhom delegovaných a vykonávacích aktov týkajúcich sa materiálov prichádzajúcich do styku s pitnou vodou. Ide o prvý prípad podania týkajúceho sa návrhu delegovaných a vykonávacích aktov.

⁹² 2022: 79 %; 2021: 79 %; 2020: 85 %; 2019: 73 %; 2018: 83 %; 2017: 74 %; 2016: 73 %.

4.3. HLAVNÉ TÉMY STANOVÍSK V POLITICKOM DIALÓGU

Pokiaľ ide o jednotlivé iniciatívy, ktoré boli najviac pripomienkované, národné parlamenty zaslali najviac stanovísk k **pracovnému programu Komisie na rok 2023**, návrhu o **obaloch a odpadoch z obalov**⁹³ a návrhu o **rastlinách získaných určitými novými genómovými technikami a ich potravinách a krmivách*** (po 9 stanovísk); k návrhu o **zavedení európskeho osvedčenia o rodičovstve*** a návrhu o **boji proti korupcii*** (po 8 stanovísk); k návrhu o **kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe** a k návrhu o vytvorení **certifikačného rámca Únie pre odstraňovanie uhlíka** (po 7 stanovísk); k návrhu **európskeho aktu o slobode médií**, návrhu o **čistení komunálnych odpadových vôd**, návrhu **kódexu Únie o liekoch na humánne použitie**, návrhu o **liekoch na humánne použitie a pravidlách, ktorými sa riadi Európska agentúra pre lieky**, návrhu o **požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov**, návrhu **smernice o monitorovaní pôdy*** a návrhu o **boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách*** (po 6 stanovísk).

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch čoraz viac národných parlamentov⁹⁴ analyzovalo **pracovný program Komisie na rok 2023**⁹⁵, ktorý v roku 2023 vyvolal deväť stanovísk (okrem jedného stanoviska vyvolaného už v roku 2022). Vďaka tomu sa stal dokumentom Komisie, ku ktorému bolo v rámci politického dialógu prijatých najviac stanovísk. Znamenalo to aj fakt, že pracovný program Komisie na rok 2023 vyvolal najvyšší počet stanovísk vydaných k akémukoľvek doterajšiemu pracovnému programu Komisie. Počet stanovísk bol výrazne vyšší ako šesť stanovísk k pracovnému programu Komisie na rok 2022 (päť stanovísk prijatých v roku 2022 a jedno v roku 2021). Kontrola bez vydania stanoviska je údajne takisto vysoká⁹⁶. Celkovo to svedčí o tom, že národné parlamenty vo zvýšenej miere strategicky využívali špecifický nástroj stanovísk k pracovnému programu Komisie s cieľom zdôrazniť svoju podporu oznámeným prioritám a iniciatívam Komisie, prepojiť ich s vlastnými národnými politickými prioritami a poukázať na národné špecifiká, ktoré by sa podľa nich mali zohľadniť.

Národné parlamenty vo svojich stanoviskách k pracovnému programu Komisie na rok 2023 poukázali na vplyv ruskej útočnej vojny voči Ukrajine, vyzvali Komisiu, aby podporovala Ukrajinu tak dlho, ako to bude potrebné, a vyjadrili podporu rozširovaniu EÚ. Tri komory vyzvali na reformu trhu s elektrickou energiou. Vzhľadom na voľby do Európskeho parlamentu v roku 2024 päť komôr zdôraznilo význam balíka opatrení Komisie v oblasti obrany demokracie vrátane iniciatívy na ochranu demokratickej sféry EÚ pred skrytým zahraničným vplyvom. Maďarský *Országgyűlés* kritizoval európsky akt o slobode médií za to, že podľa neho sa ním zásadne obmedzujú právomoci členských štátov v oblasti médií. Tri komory poukázali na význam revízie správy hospodárskych záležitostí a dve z nich zdôraznili aj význam posilnenia eura (aj v jeho digitálnej podobe). Štyri komory zdôraznili význam posilnenia bezpečnosti a obrany v rôznych formách (vrátane vesmírnej obrany, posilnenia vonkajších hraníc EÚ a účinných opatrení proti tokom nelegálnej migrácie a sieťam obchodovania s ľuďmi a námornej stratégie). Všetky komory

⁹³ Iniciatívy Komisie, ktoré vyvolali najmenej päť stanovísk, sa uvádzajú v prílohe 3. V tomto oddiele je prehľad šiestich hlavných prioritných oblastí Komisie, ku ktorým bolo doručených aspoň šesť stanovísk. Stanoviská k návrhom označeným hviezdikou (*) neboli zahrnuté do tohto oddielu, pretože aj tieto vyvolali aspoň dve odôvodnené stanoviská, a preto sú už zahrnuté v oddiele 3.2 tejto správy.

⁹⁴ V roku 2023 zaslali stanoviská francúzsky *Sénat*, chorvátsky *Hrvatski Sabor*, litovský *Seimas*, luxemburská *Chambre des deputes*, maďarský *Országgyűlés*, holandské *Tweede Kamer* a *Eerste Kamer*, portugalská *Assembleia da República* a rumunský *Senat*. Švédsky *Riksdag* zaslal stanovisko koncom roka 2022. K pracovnému programu Komisie na rok 2022 bolo predložených šesť takýchto stanovísk.

⁹⁵ COM(2022) 548 final.

⁹⁶ Podľa 41. polročnej správy o vývoji postupov a praxe Európskej únie, pokiaľ ide o parlamentnú kontrolu, ktorú v marci 2024 vypracoval sekretariát COSAC, len 8 z 34 národných parlamentov/komôr, ktoré odpovedali na otázky týkajúce sa pracovného programu Komisie (všetky okrem belgického *Sénat/Senaat* a nemeckého *Bundestagu*; dvojkomorové národné parlamenty Írska, Španielska a Rakúska predložili po jednom súbore odpovedí na dotazník), uviedlo, že tento dokument nekontrolovali. Správa je k dispozícii na adrese <https://ipexl.europarl.europa.eu/IPEXL-WEB/conferences/cosac/event/8a8629a88c42a971018c43c0bdee000a>.

uznali, že je dôležité nájsť vhodnejší rámec pre migráciu. Francúzsky *Sénat* vyzval na transparentnejšie a komplexnejšie pracovné programy a na to, aby Komisia posúdeniami vplyvu⁹⁷ systematicky podporovala svoje legislatívne iniciatívy.

Komisia vo svojich odpovediach zdôraznila, že pracovný program Komisie na rok 2023 je zameraný na ďalšiu podporu obnovy EÚ po pandémie ochorenia COVID-19 a na reakciu na naliehavé potreby vyvolané ruskou útočnou vojnou voči Ukrajine a následnou energetickou krízou a krízou životných nákladov. Nedávne krízy takisto ukázali, že je potrebné urýchliť plnenie priorít Komisie, najmä boj proti zmene klímy a dokončenie digitálnej transformácie. Mnohé súvisiace iniciatívy pracovného programu Komisie na rok 2023 dokazujú jasný záväzok Komisie nadviazať na odporúčania Konferencie o budúcnosti Európy. Komisia uviedla, že jej prioritou je zelená, bezuhlíková a digitálna Európa so silným hospodárskym základom založeným na jednotnom trhu. Komisia poukázala na to, že dezinformačné útoky na demokratickú a mediálnu sféru EÚ sú čoraz väčším problémom, najmä v posledných rokoch a v súvislosti s ruskou inváziou na Ukrajinu. Komisia prijala v rámci akčného plánu pre európsku demokraciu rozhodné opatrenia na podporu slobodných a spravodlivých volieb, ochranu plurality médií a boj proti dezinformáciám.

V rámci priority „Európska zelená dohoda“ vzbudilo niekoľko návrhov značnú pozornosť národných parlamentov bez toho, aby vyvolali odôvodnené stanoviská: Návrh **nariadenia o odstraňovaní uhlíka**, návrh **smernice o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe** a návrh **smernice o čistení komunálnych odpadových vôd**.

Návrh nariadenia, ktorým sa ustanovuje rámec EÚ pre certifikáciu **odstraňovania uhlíka**⁹⁸, vyvolal sedem stanovísk⁹⁹. Viaceré komory vyjadrili pochybnosti o zlučiteľnosti rámca EÚ s vnútroštátnymi systémami a považovali za potrebné objasniť správu a financovanie certifikačných rámcov a vytvorenie registra EÚ o činnostiach zameraných na odstraňovanie uhlíka. Niektoré sa obávali administratívnej záťaže spojenej s vytvorením tohto nového rámca a spochybnili delegovanie právomocí na Komisiu.

Komisia vo svojich odpovediach poukázala na to, že podľa jej návrhu nariadenia by členské štáty mohli za určitých podmienok požiadať o uznanie akéhokoľvek existujúceho národného systému certifikácie zo strany EÚ, že jej návrh obsahuje ustanovenia na minimalizáciu nákladov na certifikáciu a že prevádzkovatelia by mohli znížiť náklady na monitorovanie a podávanie správ použitím metodík certifikácie prijatých Komisiou a využitím technológií diaľkového prieskumu (napr. Copernicus). Komisia takisto vysvetlila, že kritériá kvality EÚ by sa mali vykonávať technickými metodikami certifikácie, ktoré sú prispôbené širokému radu existujúcich činností odstraňovania uhlíka. Vyžadovalo by si to dôkladnú technickú prácu a rozsiahle konzultácie so zainteresovanými stranami a najlepšie by bolo vykonať to formou delegovaných aktov.

Návrh **smernice o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe** (prepracované znenie)¹⁰⁰ vyvolal v rámci politického dialógu sedem stanovísk¹⁰¹. Viaceré komory sa domnievali, že cieľ nulového znečistenia ovzdušia by bolo ťažké dosiahnuť a že ciele stanovené v návrhu sú príliš ambiciózne alebo majú príliš rozsiahly vplyv na rozpočet. Jedna komora zaznamenala nedostatok pozornosti pri riešení cezhraničného znečistenia ovzdušia spôsobeného susednými krajinami. Jedna komora zdôraznila potrebu mechanizmu spoločnej zodpovednosti, ktorý by

---

⁹⁷ Dokonca aj v zriedkavých prípadoch, keď sa posúdenie vplyvu nepredkladá spolu s návrhom (hoci by sa v zásade vyžadovalo, ale v praxi to nebolo možné a bola udelená výnimka, napríklad z dôvodu jeho naliehavosti), Komisia stále predkladá „analytický dokument vo forme pracovného dokumentu útvarov Komisie, v ktorom sa uvádzajú dôkazy o návrhu a odhady nákladov“ do troch mesiacov od prijatia iniciatívy, ako sa uvádza v usmerneniach Komisie pre lepšiu právnu reguláciu [SWD(2021) 305 final].

⁹⁸ COM(2022) 672 final.

⁹⁹ Nemecká *Bundesrat*, španielske *Cortes Generales*, talianska *Camera dei Deputati*, litovský *Seimas*, holandská *Eerste Kamer*, portugalská *Assembleia da República* a rumunský *Senat*.

¹⁰⁰ COM(2022) 542 final.

¹⁰¹ Český *Senát* a *Poslanecká sněmovna*, nemecká *Bundesrat*, španielske *Cortes Generales*, taliansky *Senato della Repubblica*, portugalská *Assembleia da República* a rumunský *Senat*.

zahŕňal EÚ aj členské štáty (ako je to v európskom právnom predpise v oblasti klímy), a trvala na potrebe zabezpečiť primeranú súčinnosť medzi piliermi právnych predpisov o emisiách (vrátane navrhovaných limitných hodnôt na rok 2030 a emisnej normy Euro 7). Jedna komora navrhla zahrnúť do smernice normy kvality vzduchu v interiéri a pravidlá pre zapáchajúce emisie. Dve komory sa domnievali, že právo na náhradu škody na zdraví je príliš široké, pretože zahŕňa dokonca možnosť kolektívnej žaloby na uplatnenie náhrady škody na zdraví v dôsledku nedodržania pravidiel kvality ovzdušia a neexistuje žiadna lehota na uplatnenie nárokov.

Komisia vo svojich odpovediach zdôraznila, že jej cieľom je stanoviť dôveryhodnú cestu na dosiahnutie cieľa nulového znečistenia ovzdušia do roku 2050 stanovením ambiciózných, ale dosiahnuteľných cieľov v oblasti kvality ovzdušia. Navrhovanú smernicu nemožno prirovnať k európskemu právnomu predpisu v oblasti klímy, pretože emisie skleníkových plynov majú rovnaký účinok bez ohľadu na to, kde boli vypustené, ale vplyv na kvalitu ovzdušia sa líši v závislosti od miestnych podmienok a opatrení. Pokiaľ ide o cezhraničné problémy, navrhovanou smernicou by sa posilnili opatrenia na spoluprácu a rýchlu výmenu informácií medzi členskými štátmi s cieľom riešiť porušenia noriem kvality ovzdušia spôsobené cezhraničným znečistením ovzdušia. Komisia súhlasila, že politický kontext sa od prijatia návrhu ďalej vyvíjal, čiastočne v dôsledku prijatia návrhu Euro 7. Príslušné orgány by to mali zohľadniť pri vypracúvaní stratégie kvality ovzdušia a plánov kvality ovzdušia. Kvalita vzduchu v interiéri a zapáchajúce emisie boli mimo rozsahu pôsobnosti navrhovanej smernice. Komisia zdôraznila, že cieľom návrhu je zaviesť účinné právo ľudí žiadať a získať náhradu škody na ľudskom zdraví vrátane možnosti kolektívnej žaloby.

Návrh na prepracovanie **smernice o čistení komunálnych odpadových vôd**¹⁰² vyvolal šesť stanovísk¹⁰³. Vo väčšine stanovísk bol návrh prijatý pozitívne, ale niektoré komory sa domnievali, že dosiahnutie energetickej neutrality tohto odvetvia do roku 2040 je ťažko uskutočniteľné z dôvodu rastúcich požiadaviek na čistenie komunálnych odpadových vôd súvisiacich s rozširovaním technologických zariadení a z dôvodu potreby vysokých investícií. V súvislosti s navrhovaným systémom rozšírenej zodpovednosti výrobcov boli vyjadrené rôzne názory: dve komory ho jednoznačne podporili a jedna navrhla jeho rozšírenie na ďalšie odvetvia. Ďalšia komora tvrdila, že nie je možné úplne zabrániť vystaveniu odpadových vôd toxickým rezíduám v prípade všetkých farmaceutických výrobkov a že je potrebné zohľadniť konkurencieschopnosť a inovatívnosť farmaceutického priemyslu EÚ. Jedna komora upozornila, že navrhované rozšírenie úloh monitorovania a poskytovania informácií by značne zvýšilo administratívnu záťaž orgánov a prevádzkovateľov. Dve komory namietali proti tomu, čo považovali za nadmerné využívanie delegovaných aktov.

Komisia vo svojich odpovediach trvala na tom, že dosiahnutie energetickej neutrality čistenia komunálnych odpadových vôd je uskutočniteľné aj pri zvýšených požiadavkách na čistenie obsiahnutých v návrhu. Počiatočné investície na dosiahnutie nových cieľov by sa uskutočnili v rokoch 2030 až 2040. Odvetvie odpadových vôd by sa tak stalo odolnejším voči kolísaniu cien energie a prispelo by k energetickej nezávislosti EÚ. Pokiaľ ide o navrhovaný systém rozšírenej zodpovednosti výrobcov, Komisia poukázala na svoje posúdenie vplyvu, z ktorého vyplýva, že hospodársky vplyv na farmaceutický sektor by bol marginálny a neutrálny pre celkovú konkurencieschopnosť priemyslu EÚ, pretože dovozcovia a výrobcovia v EÚ by boli ovplyvnení rovnako. Pokiaľ ide o požiadavky na monitorovanie a informácie, Komisia ubezpečila, že návrh vypracovala tak, aby minimalizovala záťaž vyplývajúcu zo zvýšenia požiadaviek na podávanie správ.

---

¹⁰² COM(2022) 541 final.

¹⁰³ Český Senát a česká Poslanecká sněmovna, nemecká Bundesrat, španielske Cortes Generales, taliansky Senato della Repubblica a rakúska Bundesrat.

V rámci priority „Nový impulz pre európsku demokraciu“ návrh **európskeho aktu o slobode médií**¹⁰⁴ vyvolal v roku 2023 šesť stanovísk¹⁰⁵. Pridali sa k 12 stanoviskám, ktoré už boli prijaté v roku 2022¹⁰⁶. Národné parlamenty naďalej spochybňovali zasahovanie do vnútroštátnych právomocí v oblasti plurality médií, ustanovenia o posudzovaní koncentrácií na mediálnom trhu a nezávislosť Európskej rady pre mediálne služby. Niekoľko komôr vyzvalo na ďalšie posilnenie pravidiel ochrany novinárov vrátane ochrany pred zneužívajúcimi súdnymi konaniami. Niekoľko komôr takisto vyzvalo na sprísnenie ustanovení týkajúcich sa veľkých online platforiem, ktorými by sa im ukladala povinnosť zverejňovať dôvody odstránenia obsahu. Jedna z komôr vyzvala na zákaz blokovania obsahu zverejneného na internete bez predchádzajúceho overenia človekom. Jedna z komôr, nemecká *Bundesrat*, zaslala k tomuto návrhu počas legislatívneho cyklu štyri stanoviská (posledné dve v roku 2023). Vo svojom treťom stanovisku vyjadrila obavy týkajúce sa zasahovania do vnútroštátnych právomocí a cielenia začiatku trojstranných rokovaní. Vo svojom štvrtom stanovisku zopakovala svoje kľúčové argumenty pre záverečnú fázu trojstranných rokovaní.

Komisia vo svojich odpovediach zdôraznila, že v návrhu plne uznáva a zachováva právomoci členských štátov v oblasti plurality médií a že navrhovaným aktom sa nemení schopnosť členských štátov konkrétne vymedziť pôsobnosť, organizáciu a financovanie verejnoprávneho vysielania. Komisia zopakovala svoj záväzok posilniť ochranu novinárov prostredníctvom navrhovaného aktu a návrhu smernice o ochrane osôb, ktoré sa podieľajú na účasti verejnosti, pred zjavne neopodstatnenými alebo zneužívajúcimi súdnymi konaniami. Pokiaľ ide o Európsku radu pre mediálne služby, zdôraznila, že nezávislosť rady je zabezpečená tým, že je zložená z nezávislých národných regulačných orgánov pre médiá, a ďalej posilnená jej rozhodovaním, ktoré si vyžaduje dvojtretinovú väčšinu jej členov. Pokiaľ ide o posudzovanie koncentrácií na mediálnom trhu, Komisia poukázala na svoj prístup minimálnej harmonizácie, ktorý ponecháva členským štátom veľký priestor na uváženie, aby zohľadnili svoje regulačné tradície a špecifiká svojich vnútroštátnych mediálnych trhov. Pokiaľ ide o veľké online platformy, Komisia pripomenula, že veľmi veľké online platformy sú povinné zverejňovať dôvody pozastavenia a obmedzenia obsahu.

Revízia základných farmaceutických právnych predpisov EÚ v rámci priority „Podpora európskeho spôsobu života“ vyvolala značný záujem národných parlamentov. Návrh **kódexu Únie o liekoch na humánne použitie**¹⁰⁷ a návrh, ktorým sa stanovujú postupy EÚ pre **povoľovanie liekov na humánne použitie a pre vykonávaní dozoru nad nimi** a ktorým sa stanovujú **pravidlá pre Európsku agentúru pre lieky**¹⁰⁸, vyvolali po šesť stanovísk¹⁰⁹. Niektoré komory sa zaoberali aj ďalšími dvoma dokumentmi zahrnutými v balíku: sprievodným oznámením Komisie¹¹⁰ a návrhom odporúčania Rady o **boji proti antimikrobiálnej rezistencii**¹¹¹. Niektoré z obáv, ktoré vyjadrili národné parlamenty vo svojich stanoviskách, sa týkali údajného porušenia zásady proporcionality, skrátenia štandardného trvania exkluzivity na trhu s liekmi na zriedkavé choroby, úpravy tzv. ustanovenia Bolar, ktoré sa týka výnimiek z práv udelených patentmi, decentralizovaných miest výroby liekov a používania poukážok.

Komisia vo svojich odpovediach tvrdila, že návrhy nepresahujú rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie cieľov revízie. Uznala skrátenie štandardného trvania trhovej exkluzivity v prípade

---

¹⁰⁴ COM(2022) 457 final.

¹⁰⁵ Nemecká *Bundesrat* (dve stanoviská v roku 2023), francúzske *Assemblée nationale*, talianske *Senato della Repubblica* a *Camera dei Deputati* a holandská *Eerste Kamer*.

¹⁰⁶ Pozri výročnú správu za rok 2022: COM(2023) 640 final.

¹⁰⁷ COM(2023) 192 final.

¹⁰⁸ COM(2023) 193 final.

¹⁰⁹ Česká *Poslanecká sněmovna* a *Senát*, talianske *Senato della Repubblica* a *Camera dei Deputati*, rumunský *Senat* a nemecká *Bundesrat*.

¹¹⁰ COM(2023) 190 final.

¹¹¹ COM(2023) 191 final.

liekov na zriedkavé choroby o jeden rok, ale vysvetlila, že v prípade niektorých liekov na zriedkavé choroby sa toto trvanie predĺži o tri roky s cieľom podporiť výskum a vývoj. Ďalej vysvetlila, že navrhovaná úprava tzv. ustanovenia Bolar má uľahčiť vstup generických liekov na trh bezprostredne po uplynutí regulačných ochranných lehôt. Komisia jasne uviedla, že aj v prípade decentralizácie niektorých miest výroby bude centrálné miesto výroby naďalej zodpovedné za dohľad nad všetkými aspektmi decentralizovaných pracovísk a že návrhom sa preto nezníži úroveň kontroly a dohľadu. Vysvetlila aj to, že pravidlami sa budú riadiť prevoditeľné poukazy na dátovú exkluzivitu pre výrobcov, ktorí budú vyvíjať nové antimikrobiálne látky.

V rámci priority „hospodárstvo, ktoré pracuje v prospech ľudí“ sa **balíku legislatívnych návrhov na reformu pravidiel správy hospodárskych záležitostí EÚ**¹¹² venovala značná pozornosť zo strany národných parlamentov a vyvolal šesť stanovísk¹¹³. Viaceré komory poukázali na potrebu kalibrácie potrebných parametrov znižovania dlhu a deficitu tak, aby vyhovovali podmienkam jednotlivých členských štátov, na ktoré sa vzťahujú. Jedna z komôr poukázala na chýbajúce kritérium vyňatia verejných investícií (najmä investícií do zelenej a digitálnej transformácie) z výpočtu ročného deficitu. Ďalšia komora bola proti zavedeniu účtovných štandardov EÚ pre verejný sektor, ktoré by podľa nej nepomohli dosiahnuť ciele rozpočtového dohľadu. Jedna z komôr poukázala na to, že rozpočtové plány vzťahujúce sa na až 17 rokov (vrátane obdobia úprav od 4 do 7 rokov) by boli nezlučiteľné s frekvenciou národných volieb. Jedna z komôr odporučila objasniť a obmedziť možnosť Komisie prijímať delegované akty určené na zabezpečenie účinnej koordinácie hospodárskych politík a mnohostranného rozpočtového dohľadu.

Komisia vo svojich odpovediach zdôraznila cieľ balíka, ktorým je zvýšenie národnej zodpovednosti, k čomu by mohlo prispieť intenzívnejšie zapojenie národných parlamentov do hospodárskeho a rozpočtového dohľadu. Uznala, že fiškálna situácia, výzvy a hospodárske vyhliadky členských štátov sa značne líšia, ale uviedla, že navrhovaný revidovaný rámec bude viac zohľadňovať rozdiely medzi krajinami a ich špecifické výzvy v oblasti verejného dlhu. Komisia sa týmito návrhmi snažila prejsť na rámec dohľadu založený viac na riziku, ktorého jadrom by bola udržateľnosť verejného dlhu a zároveň podpora udržateľného a inkluzívneho rastu prostredníctvom investícií a reforiem. Pokiaľ ide o účtovné štandardy EÚ pre verejný sektor, Komisia uviedla, že navrhovaným balíkom sa nepredpisujú žiadne osobitné účtovné štandardy založené na akruálnom princípe a sú skôr ponechané na uváženie členských štátov. Navrhovanou smernicou o požiadavkách na rozpočtové rámce by sa nemalo zasahovať do zásady rozpočtovej autonómie. Pokiaľ ide o časový horizont národných plánov, Komisia jasne uviedla, že by mohli pokrývať obdobie štyroch alebo piatich rokov v závislosti od volebných cyklov členských štátov a že nová vláda by mohla po nástupe do funkcie navrhnúť nový plán.

5. KONTAKTY, NÁVŠTEVY, SCHÔDZE, KONFERENCIE A ĎALŠIE ČINNOSTI

5.1. Návštevy Komisie v národných parlamentoch a schôdze s národnými parlamentmi

Ústny politický dialóg medzi Komisiou a národnými parlamentmi zahŕňa rôzne formy interakcie: návštevy členov Komisie v národných parlamentoch a delegácií národných parlamentov v Komisii, účasť Komisie na medziparlamentných schôdzach (výborov) a konferenciách (vrátane COSAC), prezentácie Komisie stálym zástupcom národných parlamentov v Bruseli, prebiehajúce diskusie o pracovných programoch Komisie a dialógy v rámci európskeho semestra.

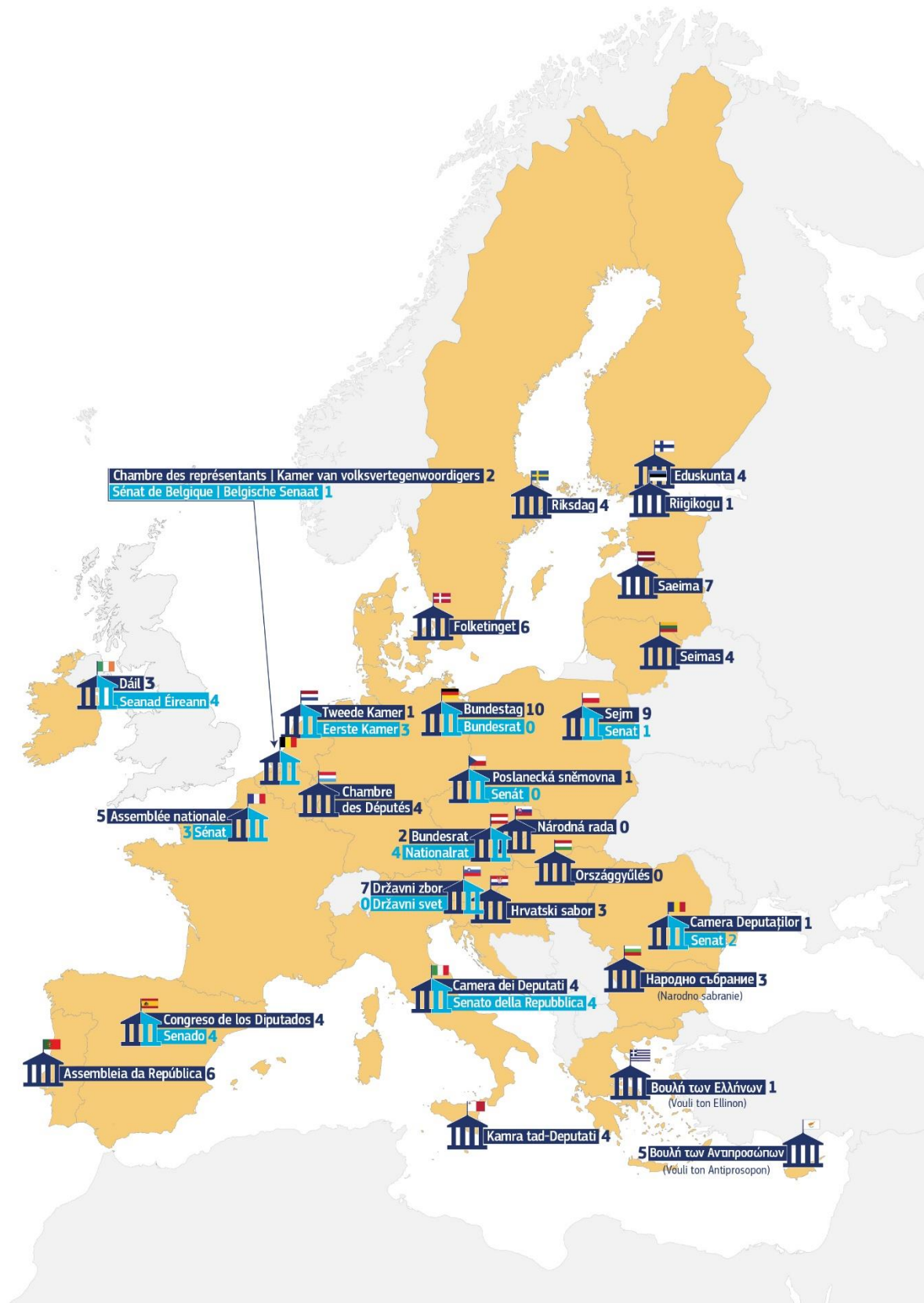
---

¹¹² COM(2023) 240 final, COM(2023) 241 final a COM(2023) 242 final.

¹¹³ Český Senát, nemecká Bundesrat, írské Houses of the Oireachtas, francúzsky Sénat a talianske Senato della Repubblica a Camera dei Deputati.

V roku 2023 sa členovia Komisie zúčastnili na 127 návštevách v národných parlamentoch a schôdzí s delegáciami národných parlamentov, pričom to zahŕňalo takmer všetky národné parlamenty a komory. Je to menej ako v predchádzajúcich dvoch rokoch, ale nad priemerom za posledné štyri roky (143 návštev v roku 2022, 130 v roku 2021, 101 v roku 2020 a 55 v roku 2019; z dôvodu pandémie ochorenia COVID 19 sa v rokoch 2020 a 2021 zorganizovalo menej stretnutí a museli sa uskutočniť väčšinou vo virtuálnej forme). Komisiu navštívilo aj šesť skupín zamestnancov z rôznych národných parlamentov, ktoré nie sú uvedené na mape ďalej.

**Počet návštěv v národních parlamentech a schůzí s národními parlamenty
zo strany členů Komise v roce 2023 (spolu za všechny členské státy: 127)**

5.2. Medziparlamentné schôdze a konferencie

Medziparlamentné schôdze a konferencie¹¹⁴ sa v roku 2023 vo všeobecnosti niesli v znamení pokračujúcej vojny na Ukrajine. Témami, ktoré sa opakovali, boli demokracia, dodávky energie a rozšírenie. Členovia Komisie sa zúčastnili na:

- Konferencii parlamentných výborov pre záležitosti Únie z parlamentov Európskej únie (COSAC)¹¹⁵,
- Európskom parlamentnom týždni¹¹⁶
- v spoločnej parlamentnej kontrolnej skupine pre Europol¹¹⁷,
- rôznych medziparlamentných konferenciách¹¹⁸ a schôdzach výborov¹¹⁹.

V roku 2023 došlo k úplnému návratu k praxi pred pandémie ochorenia COVID-19, pokiaľ ide o schôdze konferencie COSAC. Dve schôdze predsedov COSAC (29. a 30. januára a 17. a 18. septembra) a dve plenárne schôdze konferencie COSAC (14. až 16. mája a 26. až 28. novembra) sa konali výlučne za fyzickej účasti v hlavných mestách Švédska a Španielska, ktoré striedavo predsedali Rade EÚ. Po každej plenárnej schôdzi boli vydané závery¹²⁰, príspevok¹²¹ a polročná správa. Komisia poskytla písomné odpovede na príspevky, ktoré konferencia COSAC prijala.¹²² Prax z predchádzajúcich dvoch rokov, keď sa uskutočňovali neformálne online výmeny názorov konferencie COSAC s členmi Komisie, sa v roku 2023 nedodržala, hoci v záveroch prijatých konferenciou COSAC na druhej plenárnej schôdzi v roku

---

¹¹⁴ Viac podrobností sa uvádza v správe Európskeho parlamentu o vzťahoch medzi Európskym parlamentom a národnými parlamentmi: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/home/annual-reports.html>.

¹¹⁵ Konferencia COSAC – v rámci ktorej má Komisia status pozorovateľa – je jediným medziparlamentným fórom zakotveným v zmluvách (v protokole č. 1, ktorý sa týka úlohy národných parlamentov v EÚ). Viac informácií sa uvádza na adrese: <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/conferences/cosac>.

¹¹⁶ Európsky parlamentný týždeň spája poslancov parlamentov z EÚ, kandidátskych a pozorovateľských krajín, aby diskutovali o hospodárskych, rozpočtových, environmentálnych a sociálnych záležitostiach. V roku 2023 sa konal 27. – 28. februára pod názvom „Správa hospodárskych záležitostí EÚ z parlamentnej perspektívy“. Výkonný podpredseda Dombrovskis predniesol hlavné úvodné poznámky na zasadnutí na tému „Hospodárske a sociálne výzvy v čase geopolitickej neistoty“. Komisár Hahn uviedol zasadnutie na tému „Podpora pre Ukrajinu – reakcia na rozpočtovú krízu na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ a úloha parlamentov“. Komisár Gentiloni predniesol úvodné poznámky počas plenárneho zasadnutia na tému „Preskúmanie rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ“.

¹¹⁷ Spoločná parlamentná kontrolná skupina pre Europol mala svoju 12. a 13. schôzdu 26. a 27. marca v Štokholme a 20. a 21. septembra v Európskom parlamente. Komisárka Johanssonová sa osobne zúčastnila na prvej schôdzi a predniesla hlavný príspevok o boji proti organizovanému zločinu. Počas druhej schôdze predniesla videoposolstvo.

¹¹⁸ Medziparlamentnej konferencie na tému „Obchodné biohospodárstvo: na ceste k inovatívnejšej, konkurencieschopnejšej Európe efektívne využívajúcej zdroje“ (20. februára) sa zúčastnil komisár Sinkevičius. Medziparlamentnej konferencie na tému „Demokracia v Európe: ako môžu poslanci prispieť k ochrane a posilneniu demokracie a právneho štátu?“ (18. a 19. júna) sa zúčastnil komisár Reynders. Na sympóziu medziparlamentnej konferencie v oblasti daní na tému „Budúcnosť zdaňovania v EÚ: budúce výzvy a potrebné zmeny“ (24. a 25. októbra) vystúpil v prvý deň so záverečným prejavom výkonný podpredseda Dombrovskis a v druhý deň s hlavným prejavom komisár Gentiloni. Na medziparlamentnej konferencii na tému „Stabilita, hospodárska koordinácia a riadenie v EÚ v EÚ“ (26. a 27. októbra 2023) vystúpil s videoposolstvom výkonný podpredseda Šefčovič.

¹¹⁹ Na medziparlamentnej schôdzi výboru na tému „Deti v srdci Európy: dva roky európskej záruky pre deti“ (28. júna) sa zúčastnila podpredsedníčka Šuica. Na medziparlamentnej schôdzi výboru na tému „Budúcnosť politiky súdržnosti: príležitosti, výzvy a ďalšie kroky“ (7. novembra) sa zúčastnila komisárka Ferreira. Na medziparlamentnej schôdzi výboru na tému „Situácia v oblasti právneho štátu v EÚ“ (4. decembra) odznelo videoposolstvo komisára Reyndersa.

¹²⁰ [Závery prijaté na LXIX. schôdzi konferencie COSAC](#) a [závery prijaté na LXX. schôdzi konferencie COSAC](#) (v angličtine a francúzštine).

¹²¹ [Príspevok prijatý na LXIX. schôdzi konferencie COSAC](#) a [príspevok prijatý na LXX. schôdzi konferencie COSAC](#) (v angličtine a francúzštine).

¹²² [Odpoveď Komisie na príspevok prijatý na LXIX. schôdzi konferencie COSAC \(príloha\)](#) a [odpoveď Komisie na príspevok prijatý na LXX. schôdzi konferencie COSAC \(príloha\)](#) (dostupné len v angličtine).

2022 sa uznala ich užitočnosť pri umožňovaní včasných a podrobných diskusií o konkrétnych iniciatívach EÚ.

Komisiu na troch zo štyroch uvedených schôdzí zastupoval jeden z jej členov. Počas LXIX. plenárnej schôdze konferencie COSAC v Štokholme predsedníčka von der Leyenová vo vopred nahratom hlavnom videoposolstve zdôraznila angažovanosť Komisie v národných parlamentoch. Komisárka Johanssonová sa zúčastnila na prvej schôdzi predsedov (osobne) a na LXX. plenárnej schôdzi konferencie COSAC (prostredníctvom videolinku), kde sa diskutovalo o organizovanej trestnej činnosti a Pakte o migrácii a azyle.

Okrem týchto tém a tradičného zamerania sa na priority príslušných predsedníctiev Rady EÚ sa na týchto schôdzach hovorilo aj o situácii na Ukrajine a jej budúcnosti v EÚ (na troch zo štyroch schôdzí, vždy za účasti Ivanny Klympušovej-Cincadzeovej, predsedníčky Výboru ukrajinského parlamentu pre integráciu Ukrajiny do EÚ), o 30 rokoch jednotného trhu, energetickej kríze, zelenej transformácii, otvorenej strategickej autonómii, o vzťahoch s Latinskou Amerikou a o situácii v Izraeli a Pásme Gazy po teroristických útokoch Hamasu na Izrael zo 7. októbra 2023.

6. ÚLOHA REGIONÁLNYCH PARLAMENTOV

Regionálne parlamenty nepriamo prispievajú k vzťahom Komisie s národnými parlamentmi. Podľa protokolu č. 2 je vecou každého národného parlamentu, aby sa pri kontrole subsidiarity v návrhoch legislatívnych aktov EÚ a pri vydávaní odôvodnených stanovísk prípadne poradil s regionálnymi parlamentmi s legislatívnou právomocou.

Poslanci regionálnych parlamentov sú takisto zastúpení v Európskom výbore regiónov, ktorý vykonáva monitorovanie prostredníctvom siete na monitorovanie subsidiarity a online platformy, ktorá je určená na podporu zapojenia regionálnych parlamentov s legislatívnou právomocou do systému včasného varovania pri porušovaní zásady subsidiarity (REGPEX)¹²³.

V zmluvách sa neuvádza výslovné ustanovenie o priamej interakcii medzi Komisiou a regionálnymi parlamentmi, Komisia však ich príspevky zohľadňuje a odpovedá na ne. Regionálne parlamenty¹²⁴ predložili Komisii menej uznesení ako v predchádzajúcich rokoch: 32 uznesení v roku 2023 pričom v roku 2022 ich bolo 72, v roku 2021 ich bolo 50 a 33 v roku 2020. Týkali sa rôznych problémov, napríklad Bruselskej deklarácie nemecky hovoriacich regionálnych parlamentov, uznania hladomoru na Ukrajine (po ukrajinsky Holodomor) za genocídu, obehového hospodárstva, ľudských práv, Konferencie o budúcnosti Európy, kryptomien, Európskeho roka mládeže, humanitárnej spolupráce, Veľkopiatkovej dohody a postavenia katalánčiny v EÚ. Približne tretina príspevkov bola zameraná na konkrétne návrhy Komisie¹²⁵, pričom v ôsmich z nich sa vyjadrili podrobné obavy týkajúce sa subsidiarity. Ďalšie parlamenty sa zúčastňovali na verejných konzultáciách Komisie, hoci tento kanál bol doteraz aktívne používaný len jedným regionálnym parlamentom, ktorý predkladal odpovede na viaceré

---

¹²³ <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/regpex/Pages/default.aspx>. Viac podrobností o činnostiach Európskeho výboru regiónov v oblasti kontroly subsidiarity pozri v oddiele 2.4.

¹²⁴ Regionálne parlamenty: Flámsko (Belgicko), Bavorsko a Bádensko-Württembersko (Nemecko), Baleárske ostrovy a Baskicko (Španielsko), Horné Rakúsko a Viedenský krajinský parlament (Rakúsko), Európska konferencia predsedov nemeckých a rakúskych regionálnych parlamentov, Regionálne zhromaždenie Južného Tirolska, Parlament nemecky hovoriaceho spoločenstva Belgicka spolu s nemeckými *Bundestag* a *Bundesrat* a rakúskou *Bundesrat* a Konferencia predsedov rakúskych regionálnych parlamentov. Regionálny parlament Bavorska vytvoril takmer 50 % daných uznesení (14). Iné mimoriadne aktívne regionálne parlamenty boli z Baskicka (5 uznesení), Baleárskych ostrovov (4 uznesenia) a Bádenska-Württemberska (3 uznesenia).

¹²⁵ COM(2022) 542 final, COM(2022) 720 final, COM(2023) 31 final, COM(2023) 128 final, COM(2023) 185 final, COM(2023) 234 final, COM(2023) 242 final, COM(2023) 335 final, COM(2023) 411 final, COM(2023) 414 final, COM(2023) 415 final a COM(2023) 528 final.

verejné konzultácie spustené Komisiou¹²⁶. Jeden regionálny parlament využil iný kanál a predložil tri stanoviská prostredníctvom národného parlamentu¹²⁷.

7. ZÁVER

V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi funkčného obdobia tejto Komisie sa v roku 2023 celkovo zvýšila intenzita činnosti národných parlamentov v rámci písomného a ústneho dialógu a ich kontroly dodržiavania zásad subsidiarity a proporcionality s cieľom zabezpečiť, aby sa opatrenia EÚ prijímali len v nevyhnutných prípadoch a v nevyhnutnom rozsahu. Celkový počet stanovísk (vrátane odôvodnených stanovísk) sa v roku 2023 zvýšil na 402 v porovnaní s 355 v roku 2022 a 360 v roku 2021.

Rok 2023 bol prvým rokom od roku 2008, keď Komisia v poslednom celom roku svojho funkčného obdobia prijala viac stanovísk ako v predchádzajúcom roku. V porovnaní s predchádzajúcimi dvoma funkčnými obdobiami Komisie však pokračoval trend, ktorý bol zdôraznený už vo výročnej správe za rok 2022, a to pokles celkového počtu stanovísk národných parlamentov.

Počet stanovísk sa naďalej značne líšil v závislosti od jednotlivých národných parlamentov. Desať najaktívnejších komôr vydalo takmer identický percentuálny podiel stanovísk ako v dvoch predchádzajúcich rokoch (79 %), zatiaľ čo počet komôr, ktoré vydali stanoviská, sa o dve komory znížil. Vo všeobecnosti, národné parlamenty, ktoré sa tradične zameriavali na overovanie dodržiavania zásad subsidiarity a proporcionality v návrhoch, v tom pokračovali aj v roku 2023.

Celkovo sa približne 70 % stanovísk národných parlamentov zameralo na návrhy, ktoré podliehali kontrole subsidiarity. Zvyšných 30 % sa zameralo na návrhy, ktoré jej nepodliehali (t. j. politiky, v ktorých má EÚ výlučné právomoci), na nelegislatívne dokumenty alebo na iné témy (formou stanovísk z vlastnej iniciatívy). Takáto zostava bola typická pre rok s vysokým počtom legislatívnych návrhov.

Pokiaľ ide o vzťahy medzi Komisiou a regionálnymi parlamentmi, v roku 2023 sa počet ich príspevkov výrazne znížil (32) a vrátil sa na úroveň z roku 2020 (33) (po vrchole v predchádzajúcich dvoch rokoch, keď ich bolo 72 v roku 2022 a 50 v roku 2021).

Národné parlamenty sa naďalej tematicky zameriavali na hlavné priority Komisie, pričom osobitnú pozornosť venovali Európskej zelenej dohode, novému impulzu pre európsku demokraciu a podpore európskeho spôsobu života. Prebiehajúce vojny na Ukrajine a na Blízkom východe znamenali, že náročný geopolitický kontext zohrával významnú úlohu aj pri výmenách názorov (vrátane medziparlamentných schôdzí a konferencií, ako napríklad konferencia COSAC). Úvahy o budúcnosti EÚ a rozšírení, migrácia a bezpečnosť boli preto takisto dôležitými témami, rovnako ako dodávky energie a náklady, konkurencieschopnosť EÚ, otvorená strategická autonómia a spravodlivá transformácia.

Hlavný vývoj v roku 2023 týkajúci sa kontroly dodržiavania subsidiarity viedol k nasledujúcim pozoruhodným záverom.

- Počet odôvodnených stanovísk (22), v ktorých sa tvrdilo, že sa vyskytlo nedodržiavanie zásady subsidiarity, klesol v porovnaní s predchádzajúcim rokom takmer o tretinu (32).

---

¹²⁶ Bavorský regionálny parlament predložil príspevky na šesť verejných konzultácií k iniciatívam v rámci rôznych politík, pričom v predchádzajúcom roku ich bolo viac ako 20.

¹²⁷ Flámsky parlament predložil stanoviská k arménsko-azerbajdžanskému konfliktu, Náhornému Karabachu a ozbrojenému konfliktu na Blízkom východe. Podľa vyhlásenia 51 k zmluvám je flámsky parlament súčasťou belgického národného parlamentného systému. Stanoviská regionálnych parlamentov sú prenesené prostredníctvom sekretariátu Konferencie prezidentov parlamentných zhromaždení, s adresou v belgickom *Sénate/Senaate*. Komisia ich preto technicky zaregistrovala ako stanoviská belgického *Sénat/Senaat* a odpovedala na ne prostredníctvom *Sénat/Senaat*, ako aj priamo regionálnemu parlamentu.

- Takmer dve tretiny týchto odôvodnených stanovísk pochádzali z dvoch národných parlamentov: oboch talianskych komôr (9) a švédskeho *Riksdag* (5).
- Niekoľko parlamentov zaviedlo vnútorné zmeny, ktoré im umožnia lepšie a skôr získať informácie o politickom procese na úrovni EÚ a efektívnejšie vyjadriť svoje názory¹²⁸.
- Vo väčšej miere sa strategicky využíval osobitný nástroj, ktorým sú stanoviská k pracovnému programu Komisie. Počet stanovísk národných parlamentov, ktoré využili túto možnosť informovať inštitúcie EÚ o vlastných národných prioritách medzi kľúčovými iniciatívami na úrovni EÚ a označiť špecifiká, sa výrazne zvýšil zo šiestich v roku 2022 na desať v roku 2023.

Podobne možno takisto konštatovať, že niektoré národné parlamenty začali využívať politický dialóg inovatívnym spôsobom, napríklad reagovať na vývoj diskusie o legislatívnych návrhoch v rámci trojstranných rokovaní formou stanovísk, buď formou jednotlivých alebo po sebe nasledujúcich stanovísk vydaných tou istou komorou, alebo formou spoločného stanoviska vydaného viacerými parlamentmi a predloženého v neskorej fáze legislatívneho procesu, a označovať aspekty viacerých návrhov delegovaných a vykonávacích aktov vo forme osobitného stanoviska z vlastnej iniciatívy. To poukazuje na strategický potenciál a flexibilitu, ktoré ponúka dialóg medzi národnými parlamentmi a Komisiou.

---

¹²⁸ Napríklad luxemburská *Chambre des députés* v roku 2023 po prvýkrát zriadila výbor pre európske záležitosti. Ostatné parlamenty uskutočnili v roku 2023 vnútorné reformy, aby mohli efektívnejšie pôsobiť v politickom procese EÚ. Jedným z príkladov bol írsky *Seanad Éireann*, ktorý v decembri 2022 vytvoril výbor pre kontrolu návrhov zákonných nástrojov súvisiacich s EÚ.